

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra Výchova ke zdraví

Bakalářská práce

Lidská práva v islámu

Vedoucí práce: Mgr. Petra Vojtová, Ph.D.

Autor práce: Tomáš Voborník

Studijní obor: Výchova ke zdraví

2016

Abstrakt

Jméno a příjmení autora: Tomáš Voborník

Název bakalářské práce: Lidská práva v islámu

Pracoviště: Katedra výchovy ke zdraví. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Petra Vojtová, Ph.D.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2016

Klíčová slova: islám, lidská práva, náboženství, islámská kultura, muslimové

Bakalářská práce se zabývá lidskými právy v islámské kultuře. Teoretická část bakalářské práce přibližuje a popisuje život a povinnosti v životě muslimů. Jsou zde uvedeny různé muslimské rituály a zvyky. Dále je zde popsáno islámské právo Šaría, do kterého spadá například právo trestní, rodinné nebo dědické. V teoretické části práce jsou také popsána práva muslimských žen a jejich postavení ve společnosti. Poslední kapitola se zabývá interakcí islámské a evropské kultury. Popisuje vzájemné názory mezi islámskou a evropskou kulturou, jejich interakci a integraci do odlišné kultury. Také je zde stručná kapitola o muslimech žijících v České republice.

Praktická část čerpá informace z kvantitativního dotazníku, který jsem sestavil spolu s vedoucí práce Mgr. Petrou Vojtovou, Ph.D. Dotazník je zaměřený na studenty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Západočeské univerzity v Plzni. Dotazník se týká pohledu studentů na islámskou kulturu a na jejich názor na integraci muslimů do naší kultury. V závěru praktické části se nachází diskuze a vyhodnocení výsledků dotazníku.

Abstract

Name and surname: Tomáš Voborník

Title of bachelor thesis: Human Rights in Islam

Department: Health Education, Faculty of Education, University of South Bohemia in České Budějovice

Supervisor: Mgr. Petra Vojtová, Ph.D.

The year of presentation: 2016

Key words: islam, human rights, religion, islamic culture, muslims

Bachelor thesis deals with human rights in islamic culture. The theoretical part of bachelor thesis approaches and describes the life and responsibilities in the lives of Muslims. Furthermore, there is described the islamic Sharia law, which includes for example criminal law, family or inheritance. In the theoretical part of the bachelor thesis are also described the rights of muslim women and their status in society. The last chapter deals with the interaction of islamic and European culture. It Describes the mutual views between the islamic and European cultures, their interaction and integration into different culture. There is also a brief chapter about Muslims in the Czech Republic.

The practical part draws informations from the quantitative questionnaire, which I compiled together with the head of the work Mgr. Petra Vojtová, Ph.D. The questionnaire is aimed at students of University of South Bohemia in České Budějovice and the University of West Bohemia in Pilsen. The questionnaire refers to the perspective of the students to the islamic culture and their opinion about the integration of Muslims into our culture. At the end of the practical part there is discussion and evaluation of the results of the questionnaire.

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze Stag provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne

Podpis

Tímto děkuji Mgr. Pavlíně Moučkové za zvolené téma a vedoucí práce Mgr. Petře Vojtové, Ph.D. za její cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

Úvod	9
Teoretická část	11
1 Historie a vznik islámského náboženství	11
1.1 Život Mohameda	11
1.2 Vývoj islámu po prorokově smrti	13
1.3 Modernizace a vývoj islámské kultury od 19. století	13
2 Tradice, zvyky a povinnosti muslimů vůči bohu	15
2.1 Pět pilířů víry	16
2.1.1 Vyznání víry – šaháda	16
2.1.2 Modlitba – salát	17
2.1.3 Almužna - zakát	17
2.1.4 Půst v měsíci ramadán – saum	18
2.1.5 Pout' do Mekky – hadždž	19
3 Právo	20
3.1 Šaría	20
3.2 Rodinné právo	20
3.3 Trestní právo	22
3.3.1 Hudud	23
3.3.2 Qisas	25

3.3.3	Tazir.....	26
3.4	Dědické právo	27
3.5	Práva a postavení muslimských žen	28
3.6	Lidská práva.....	30
4	Islám a Evropa.....	32
4.1	Multikulturalismus.....	32
4.2	Pohled z islámské strany.....	33
4.3	Islamofobie v Evropě.....	33
4.4	Muslimové v České republice.....	34
	Empirická část	36
1	Cíl práce	36
2	Cílová skupina.....	36
3	Dodatek k vypracování bakalářské práce.....	36
4	Výzkumné předpoklady	37
5	Metodika výzkumu.....	37
5.1	Distribuce a sběr dotazníku.....	39
5.2	Způsob zpracování dotazníku	39
6	Výsledky výzkumu.....	40
6.1	Odpovědi respondentů	40
7	Diskuze.....	59

Závěr	63
Seznam knižních zdrojů.....	65
Seznam příloh	68

Úvod

Téma bakalářské práce Lidská práva v islámu jsem si vybral, protože islám je velmi aktuálním a často rozebíraným tématem dnešní doby. Islám je dnes již druhým nejrozšířenějším náboženstvím ve světě. „*Islám je z gramatického hlediska podstatné jméno slovesné od arabského slovesa aslama – podrobit se, odevzdat se bohu, případně dosáhnout stavu míru (salám) a souladu s Ním. Islám tedy znamená cosi jako dobrovolné podrobení se bohu.*“¹ Téměř každý den o něm slycháme v médiích. Islám je jedním z velkých světových náboženství a často se vyskytuje zejména na severu Afriky, v jižní Asii a na Blízkém východě.

Cílem teoretické části bakalářské práce je přiblížit pohled na lidská práva v islámu a na život. Teoretická část práce se zprvu zaměřuje na historii a samotný vznik islámského náboženství a islámské kultury v 7. století, který je spojený s životem proroka Mohameda a zjevením takzvané islámské bible, Koránem. V této kapitole je také část, která popisuje modernizaci islámské kultury od 19. století a období kolonialismu. V další kapitole teoretické části se pojednává o povinnostech, zvycích a tradicích islámské kultury, které tvoří zejména pět pilířů, a to šaháda, salát, zakát, saum a hadždž. V teoretické části práce je dále popsán islámský právní řád šaría, který kromě rodinného a dědického práva obsahuje také právo trestní. Problematice trestního práva je v práci věnována nemalá pozornost a jsou zde popsány různé typy trestů za spáchání trestných činů a hříchů. Tyto tresty jsou často ve vyspělých západních zemích považovány za příliš kruté a chápány jako závažné porušování lidských práv. Podobně je tomu tak i u dalšího tématu, kterému se v teoretické části věnuji, a tím je postavení a práva žen v islámské kultuře. Zde se snažím vysvětlit, že to, co je v západní kultuře často považováno za utlačování a znevýhodňování ženy, může být v islámské

¹ MENDEL, Miloš. *Muslimové a jejich svět: o víře, zvyklostech a smýšlení vyznavačů islámu*. Praha: Dingir, 2016, s. 17. ISBN 978-80-86779-42-3.

kultuře bráno ze zcela opačného pohledu. Část práce se také věnuje obecnějšímu pohledu v islámské kultuře na lidská práva a uvádí, z jakého důvodu velká část islámských zemí odmítá Všeobecnou deklaraci lidských práv. Zde se také věnuji pro islám citlivému tématu, kterým je otroctví, popisuji zde pohled na otroctví v islámské kultuře i to k čemu v této problematice nabádal již samotný prorok Mohamed. Poslední kapitola teoretické části se věnuje interakci islámské kultury s evropskou kulturou. V této kapitole je popsán pojem multikulturalismus a jsou zde uvedeny vzájemné pohledy islámské a evropské kultury, v kterých se často objevují problémy a předsudky, jež mohou bránit klidnému a přátelskému soužití těchto dvou kultur. Poslední kapitola teoretické části se zabývá islámskou kulturou v České republice, kde uvádím například počet mešit na území České republiky a odhadovaný přibližný počet muslimů žijících v České republice.

Praktická část této práce je založena na kvantitativním dotazníku, sestaveném ze třinácti otázek, který byl vyplňován studenty z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a ze Západočeské univerzity v Plzni. Hlavním cílem praktické části bakalářské práce je zjistit pohled studentů na islámskou kulturu. Vedlejším cílem je zjistit, zda ji respektují a dalším vedlejším cílem je zjistit jejich možné předsudky a obavy ze soužití s islámskou kulturou.

Teoretická část

1 Historie a vznik islámského náboženství

1.1 Život Mohameda

Vznik islámské kultury je spojen s životem Mohameda, který je považován za tvůrce a proroka islámského náboženství. Mohamed se narodil roku 570 n.l. v Mekce. Pocházel ze sociálně slabé rodiny a měl složitý život. Jeho otec zemřel ještě před Mohamedovým narozením a matka v jeho šesti letech. Poté se ho ujal jeho dědeček a strýc, po jehož boku se zúčastnil obchodní cesty do Sýrie.² „*V četných koránských nabádáních k péči o sirotky se odrážejí tyto dětské zkušenosti.*“³ Jeho první ženou byla zámožná vdova Chadídža, která byla o 15 let starší a pro kterou Mohamed do té doby pracoval. Nejen že u Chadídži Mohamed našel rodinné a finanční zázemí, ale také ho podporovala v těžkých začátcích jeho prorockví.⁴

Za počátek Mohamedových zjevení se považuje rok 610 n.l., kdy se mu zjevil boží posel anděl Gabriel, který mu nadiktoval Korán. Mohamed poté začal poselství nové víry kázat na veřejnosti, avšak nesetkal se s vřelým přijetím. Byl terčem posměchu, nazývali ho bláznem a setkal se dokonce i s nepřátelským odporem. Nenašel pochopení zejména ve svém zastávání se chudých a požadavků, které se dotýkaly bohatých lidí. Nic z toho ho ale nedokázalo přinutit ztratit víru v jeho kázání. Další těžkou ranou byla smrt jeho ženy Chadídžy a jeho strýce Abú Táliba, kterého v čele Mohamedova rodu Hášimovců nahradil Abú Lahab, který se proti Mohamedovi otevřeně postavil.⁵

² KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 13. ISBN 80-7021-613-1.

³ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 13. ISBN 80-7021-613-1.

⁴ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 13. ISBN 80-7021-613-1.

⁵ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 15-16. ISBN 80-7021-613-1.

V roce 622 n.l. Mohamed a jeho stoupenci odchází do Mediny. Tato událost je muslimy nazývána jako hidžra, která se považuje za začátek letopočtu pro muslimy. V Medině byl Mohamed považován za vůdce. Vzniká islámská obec umma. Mohamed měl i nadále své odpůrce, a to pohany a především židy, kteří ho často nechápali a zesměšňovali ho.⁶ „*Nakonec Mohamed židy přímo označil za „největší nepřátele věřících“ (5:82) a přijal proti nim tvrdá opatření.*“⁷ S tím se změnil i směr modlitby. Až doposud se muslimové, stejně jako židé, modlili směrem k Jeruzalému, avšak Mohamed stanovil nový směr, Mekku.⁸

Mekka byla duchovním centrem, kterou ovládal kmen kurajšovců a Mohamed ji potřeboval dobýt. Tento svatý boj, označovaný jako „džihád“ se změnil z duchovního boje na ozbrojený. Medina ležela na obchodní cestě mezi Mekkou a Sýrií, a tak Mohamed často uskutečnil přepadení mekkánských karavan. První velká bitva se uskutečnila v roce 624 u Badru. Mohamed v ní sám vedl své vojsko a i přes velkou početní přesilu kurajšovců dosáhl drtivého vítězství. V roce 628 se Mohamed vypravil do Mekky, kde uzavřel s kurajšovci mírovou smlouvu a byl jimi uznán jako rovnoprávný. Dařilo se mu získávat další stoupence, a to i významné vojevůdce z řad kurajšovců. V roce 629 byla mírová dohoda zbylými kurajšovci porušena a Mohamed vyrazil proti Mekce s velkým vojskem. Podařilo se mu Mekku dobýt a zároveň slíbil milost každému, kdo se vzdá.⁹

Poté si Mohamed podrobil i další arabské kmeny, které přicházely složit příslib poslušnosti. V roce 630 podnikl tažení na pomezí Byzantské říše. Bylo to největší a zároveň poslední Mohamedovo tažení.¹⁰ „*V březnu 632 Muhammad vykonal*

⁶ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 16-18. ISBN 80-7021-613-1.

⁷ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 18. ISBN 80-7021-613-1.

⁸ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 18. ISBN 80-7021-613-1.

⁹ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 18-21. ISBN 80-7021-613-1.

¹⁰ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 21. ISBN 80-7021-613-1.

*naposledy pout' do Mekky. Vešla do dějin jako „pout' na rozloučenou“.*¹¹ Krátce po návratu do Mediny ovšem onemocněl a 6. června zemřel v domě své ženy Á'íši. Mohamed je dodnes považován za velkého revolucionáře a nesmazatelně se zapsal do historie.¹²

1.2 Vývoj islámu po prorokově smrti

Po náhlém úmrtí proroka byl sepsán soubor jeho činů, učení, výroků a zvyků, které označujeme jako hadíthy. Islámská kultura se i nadále rozšiřovala, a to do Byzance a perské říše. Později vojska dobyla Sýrii, Palestinu a Egypt.¹³ Po Mohamedově smrti převzal jeho tchán Abú Bakr roli vůdce, kterému se říká chalífa. Vznikla zásada, že chalífou by se měl stát vždy kurajšovec. Mnoho lidí tuto součást tradice, zvanou sunna, uznává dodnes. Ovšem ne všichni s volbou chalífy byli spokojeni. Soubor sekt šíca se dožadoval, aby za nejvyššího byl zvolen Mohamedův nejbližší příbuzný, bratranec Alí b. Abí Tálib, který byl zároveň manželem Mohamedovy dcery Fátimy. Ten se vlády dočkal o něco později, a to v letech 656-661. Ovšem během své vlády narazil na nepřátele a odpůrce. Tím největším byl místodržící v Sýrii z rodu Umajjovců Mucáwiji, který s Alím vedl válku. Mucáwiji se nakonec dostal k trůnu díky smrti Alího, a začalo období vlády umajjovské dynastie (661-750).¹⁴

1.3 Modernizace a vývoj islámské kultury od 19. století

Islámská kultura v průběhu svého vývoje prošla určitými změnami. V islámských zemích došlo více či méně k odklonění od původní tradice, ale také k modernizaci či formování radikálních směrů a extrémistických skupin. Modernizace islámu je velkou měrou ovlivněna střetem se západní křesťanskou civilizací a uvědoměním si její

¹¹ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 21. ISBN 80-7021-613-1.

¹² KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 21. ISBN 80-7021-613-1.

¹³ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 19. Moderní dějiny. ISBN 80-7021-540-2.

¹⁴ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 25-27. ISBN 80-7021-613-1.

převahy. Počátek modernizace je spojen už se začátkem 19. století a vpádem vojsk Napoleona Bonaparte do Egypta. Tehdy se jasně ukázala převaha technicky vyspělejšího západu. Modernizace se dotýkala také například školství, soudnictví nebo politiky.¹⁵

Vývoj islámské kultury z velké části ovlivnilo také období kolonialismu, které vyvrcholilo po 1. světové válce, kdy si Anglie a Francie přivlastnila volná arabská území, která vznikla porážkou a rozpadem Osmanské říše. Například Egypt byl pod britským protektorátem a řízen britským ministrem zahraničí. Podobně tomu bylo i v Indii, zatímco území Alžírsko bylo ovládané Francií.¹⁶ „*Muslimské společnosti chápou koloniální nadvládu jako hrubou agresi: v první řadě politické ujařmení a hospodářské znerovnoprávnění a ochuzení.*“¹⁷ Dá se tedy říct, že muslimové vnímají kolonialismus jako zostuzení a pokoru. Konec kolonialismu nastal až po 2. světové válce, avšak v tomto období proběhla řada masakrů a krveprolití.¹⁸

V dnešní době je zájem společnosti o islámskou kulturu vyšší než kdy dříve. Bohužel za to mohou tolik nechvalně známé, mnohdy sebevražedné atentáty na západní kulturu, kterou mají na svědomí radikální a extrémistické islámské skupiny. Za takový spouštěč zájmu veřejnosti o islámskou kulturu můžeme označit atentáty v New Yorku z 11. září 2001. V současnosti je nejvíce proslulá organizace Islámský stát, která dobyla a obsadila velké části Iráku a Sýrie, a právem je vnímána za velkou hrozbu pro naši společnost.¹⁹

¹⁵ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 58-63. Moderní dějiny. ISBN 80-7021-540-2.

¹⁶ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 65-70. Moderní dějiny. ISBN 80-7021-540-2.

¹⁷ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 71. Moderní dějiny. ISBN 80-7021-540-2.

¹⁸ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 71-73. Moderní dějiny. ISBN 80-7021-540-2.

¹⁹ CROFTER, Warren. *Velká kniha islámu*. Vyd. 1. Praha: BVD, 2006, s. 15-16. ISBN 80-903754-0-5.

2 Tradice, zvyky a povinnosti muslimů vůči bohu

Mimo Korán existuje ještě jedno ustanovení zvyklostí a norem, které představuje tradice sunna. Této tradici se přiřazuje velká důležitost a v historii byla nejednou označována za stejně důležitou jako Korán. Sunna obsahuje činy proroka Mohameda nebo činy, které Prorok sám schválil.²⁰ Zprávy o těchto činech se nazývají hadíthy, které jsou jedním z nejdůležitějších základů islámského práva. Zpočátku byly předávány pouze ústně, ale od 9. století se začaly zapisovat sbírky hadíthů.²¹ „Nejznámější (a současně považované za nejspolehlivější a nejsprávnější) jsou *Sahíh od → al-Buchárího* (zem. 870) a *Sahíh od Muslima ibn al-Hadždžádž* (zem. 875).“²²

U správného hadíthu musí být prokázána jeho pravost. Hadíth se tedy skládá ze dvou částí, z nichž první je isnád, což je podepření nebo řetězec daného hadíthu a druhou částí je vlastní text této zprávy. Splňuje-li tyto dvě části, jde o dokonalý hadíth.²³ Jako příklad dokonalého hadíthu můžeme uvést tento: „Podle Abú Hurajry, ať v něm Alláh nalezne zalíbení, který řekl: „Vyprávěl posel boží, ať mu Alláh požehná a pozdraví ho: ***‘Z hezkých vlastností muslima je to, že se neplete do věcí, které se ho netýkají.***““ Hadíth ověřený, uvedl ho at-Tirmidí v knize *az-Zuhd*, Ibn Mádža v knize *al-Fitan* a jiní.“²⁴

Tradice a zvyky představují velmi důležitou část v životech muslimů. Dá se říci, že sami muslimové tato kázání vnímají spíše jako určité povinnosti vůči bohu. Tyto povinnosti se nazývají ibadát.²⁵

²⁰ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 47. ISBN 80-7021-613-1.

²¹ FLEISSIG, Jiří a Charif BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*. Praha: Dar Ibn Rushd, 1993, s. 55. ISBN 80-900767-3-4.

²² FLEISSIG, Jiří a Charif BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*. Praha: Dar Ibn Rushd, 1993, s. 55. ISBN 80-900767-3-4.

²³ FLEISSIG, Jiří a Charif BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*. Praha: Dar Ibn Rushd, 1993, s. 54- 55. ISBN 80-900767-3-4.

²⁴ FLEISSIG, Jiří a Charif BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*. Praha: Dar Ibn Rushd, 1993, s. 55. ISBN 80-900767-3-4.

²⁵ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 91. ISBN 80-7021-613-1.

2.1 Pět pilířů víry

Vykonávání pěti pilířů víry patří do života všech muslimů. Jedná se o zásadní náboženskou povinnost a o vztah k bohu.²⁶ „Normy okruhu práva ‘ibādāt (z našeho pohledu čistě náboženské) do života muslimských věřících totiž zasahují v neporovnatelně větší míře než mnohá pozitivní ustanovení např. českého práva soukromého do života „průměrného“ občana.“²⁷ Těchto pět pilířů islámu zahrnuje samotné vyznání víry (šaháda), modlitba (salát), almužna (zakát), půst v měsíci ramadán (saum) a pout’ do Mekky (hadždž).²⁸

2.1.1 Vyznání víry – šaháda

Není boha kromě Boha a Mohamed je jeho prorok. Takto zní šaháda, čili vyznání islámské víry. Vyřčením této věty v jazyce koránu se člověk stává muslimem. Šaháda však musí být vyslovena upřímně, ovšem muslimové ani nepřipouští, že by tomu mohlo být jinak. Pokud někdo vysloví šahádu neupřímně, dopouští se tak smrtelného hříchu.²⁹ „Šaháda je klíčovým verbálním vyjádřením pohledu na svět, příslušnosti k islámu, odevzdanosti do vůle boží.“³⁰ Také se traduje, že vyřčení šahády by měla být poslední slova muslima před smrtí, aby byl připravený vstoupit do ráje. Šaháda je i část textu modlitby a měla by se šeptat do ucha novorozeňatům.³¹

²⁶ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 97. ISBN 978-80-247-4379-0.

²⁷ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 97. ISBN 978-80-247-4379-0.

²⁸ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 97. ISBN 978-80-247-4379-0.

²⁹ CROFTER, Warren. *Velká kniha islámu*. Vyd. 1. Praha: BVD, 2006, s. 152-153. ISBN 80-903754-0-5.

³⁰ KŘIKAVOVÁ, Adéla, Miloš MENDEL a Zdeněk MÜLLER. *Islám: ideál a skutečnost*. Vyd. 1. Praha: Panorama, 1990, s. 98. Pyramida (Panorama). ISBN 80-7038-012-8.

³¹ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 100. ISBN 978-80-247-4379-0.

2.1.2 Modlitba – salát

Druhým pilířem islámu je salát. Jedná se o pravidelnou modlitbu, která je vykonávána 5x denně. Ranní modlitba probíhá před východem slunce. Polední modlitba je vykonávána co nejdříve od chvíle, kdy se slunce nachází na obloze nejvýše. Odpolední modlitba probíhá ještě před západem slunce, večerní modlitba pak po západu slunce a noční po setmění. Jednotlivé části a pravidla modlitby jsou velmi přesně popsány a striktně dodržovány. Modlitba musí být prováděna směrem k Mekce.³²

Dalším pravidlem je očištění před modlitbou. Muslim ze sebe musí smýt těžké znečištění, které může nastat například při pohlavním styku, menstruaci a porodu nebo lehké znečištění, které nastává například použitím toalety, kontaktem s něčím nečistým nebo po spánku. Omývání by mělo být uskutečněno pomocí vody. Pokud muslim v dané chvíli nemá vodu k dispozici, může použít písek nebo hlínu. Na začátku a na konci modlitby musí muslim vyslovit heslo „Alláhu akbar“, v překladu „Bůh je převeliký“. Dané je i to, kdy má muslim při modlitbě stát nebo klečet a přesně popsána jsou i gesta rukou. Rozlišuje se také, zda je modlitba prováděna o samotě či skupinově, přičemž skupinová modlitba je považována za účinnější. Dále musí být zakryto vše, co je považováno za nahotu. U mužů se jedná o vše od kolen po pupek a u žen je to celé tělo kromě obličeje a rukou po zápěstí.³³

2.1.3 Almužna - zakát

Dalším z pěti pilířů je almužna neboli zakát. Jedná se o daň z příjmu muslima, která se vybírá vždy na konci roku. Tato daň se však vybírá pouze od lidí, jejichž příjem dosahuje požadovaného minima. Almužna se využívala na podporu chudých, těch, kteří konvertovali k islámu a potřebují se postavit na vlastní nohy, otroků, kteří se chtěli vykoupit nebo těch, kteří se zadlužili nějakým bohulibým činem. Dále také na stavbu veřejných budov, například škol. Cíl almužny spočívá především v očištění duše

³² FLEISSIG, Jiří a Charif BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*. Praha: Dar Ibn Rushd, 1993, s. 99-100. ISBN 80-900767-3-4

³³ CROFTER, Warren. *Velká kniha islámu*. Vyd. 1. Praha: BVD, 2006, s. 154-156. ISBN 80-903754-0-5

a zbavení lakomství, které je v islámu považováno za jednu z nejhorších vlastností člověka. Mezi zdaňovaný majetek nepatří pouze peníze, ale také plodiny, zvířata, zlato a stříbro. Daň tvoří u plodin 1/10, u zvířat kolem 2,5%, ovšem daň ze zvířat je složitější a řídí se ještě počtem a druhem zvířete. U cenných kovů a peněz tvoří daň také 2,5%. Placení almužny ale také prošlo změnami a odklonilo se od klasického pojetí. V dnešní době se všechnen majetek přepočítává na peněžní hodnotu a daň je placena penězi, a to z prostých důvodů. Jednak je to usnadnění práce výběrčích daní a i pro plátce almužny je tato cesta jednodušší. Mezi státy, v kterých je placení zakátu stále povinností, patří Saudská Arábie, Libye, Jemen, Malajsie, Pákistán a Súdán. Avšak není výjimkou, že muslimové žijící na územích, kde není zakát povinností, platí tuto daň dobrovolně.³⁴

2.1.4 Půst v měsíci ramadán – saum

V pořadí čtvrtým pilířem islámu je půst v měsíci ramadán, který je devátým měsícem muslimského kalendáře a trvá 30 dní. Půst trvá od východu slunce do setmění a netýká se pouze jídla. Tato tradice, zavedena prorokem Mohamedem, má člověka posílit a učinit ho odolnějším, a také má muslimům ukázat, jak těžký je život chudých. V ramadánu nesmí muslimové přes den ani pít, kouřit, ukájet pohlavní pud a přijímat jakékoliv tekutiny. V dodržování této tradice jsou i určité výjimky, kterých se půst netýká. Jedná se o těhotné a kojící ženy nebo ženy v době menstruace, staré lidi, těžce pracující lidi nebo lidi na cestách.³⁵ Děti se půst začne týkat kolem desátého roku života. Lidé, kteří z nejrůznějších důvodů nemohou půst vykonat přesně v daném termínu, musí svůj půst nahradit jindy. Muslim, který se dopustí omylu, například není si vědom času a poruší půst, nemusí jej nahrazovat. Doporučuje se kvalitně se najíst ihned po setmění a také těsně před svítáním. Ramadán ale není jediným půstem, který

³⁴ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 104-106. ISBN 978-80-247-4379-0.

³⁵ FLEISSIG, Jiří a Charif BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*. Praha: Dar Ibn Rushd, 1993, s. 142-143. ISBN 80-900767-3-4.

islám předepisuje. Půst může fungovat i jako očista při dopuštění se hříchu, jako třeba porušení přísahy nebo neúmyslné zabití.³⁶

2.1.5 Pout' do Mekky – hadždž

Pátým a posledním pilířem islámu je hadždž. Jedná se o pout' do Mekky, kterou by měl každý muslim jednou za život vykonat. Pokud muslim ze zdravotních či jiných závažných důvodů není schopen poutě, může za sebe vyslat náhradu. Pout' probíhá hromadně v přesně určených dnech dvanáctého měsíce muslimského kalendáře. Podobná pout' jako je hadždž je umra, která ale nemá takový význam a lze ji vykonat kdykoli. Před vstupem do Mekky si musí poutník obléct speciální oděv ihrám, který tvoří dva kusy bílé látky, z nichž se jeden omotá kolem boků a druhý se přehodí přes levé rameno,³⁷ zatímco ženy, které smí do posvátného místa vstoupit jen s doprovodem mužů, musí být zahaleny ihrámem od hlavy až k patě. Hadždž je ovšem komplikovanější a nejedná se pouze o samotný příchod do Mekky. Po svém příchodu poutníci musí sedmkrát obejít svatyni Ka'bu. Sedmý den v měsíci se účastní kázání v této svatyni a následující den společně odcházejí do údolí Mina, kde provádí rituální modlitbu a zároveň zde přespávají. Následujícího dne již za svítání odchází na vrchol Arafát, kde se rovněž modlí a vykonávají obřad stání až do západu slunce. Poté probíhá společný běh k mešitě Muzdalifa. Vrcholem poutě je desátý den měsíce, kdy muslimové hází sedm kamínků v údolí Miná, což má připomínat kamenování satana a také obětují některé zvíře, nejčastěji ovci. Maso ze zvířete poté rozdávají chudým. Po obětování se poutníci ještě krátce zdržují v Mekce, kde svlečou ihrám a nechají si oholit hlavy. Další dny probíhá znovu házení kamínků. Muslimové často po vykonaném hadždži ještě navštěvují Mohamedovu hrobku v Medině.³⁸

³⁶ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 107-110. ISBN 80-7021-613-1.

³⁷ FLEISSIG, Jiří a Charif BAHBOUH. *Malá encyklopedie islámu*. Praha: Dar Ibn Rushd, 1993, s. 134-135. ISBN 80-900767-3-4.

³⁸ POTMĚŠIL, Jan. *Šarī'a: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 109-111. ISBN 978-80-247-4379-0.

3 Právo

3.1 Šaría

Šaría je islámský právní řád, který se opírá hlavně o texty Koránu a hadíthů. V podstatě by se tento řád dal označit i jako určitý návod, podle kterého by se měli muslimové chovat a žít. Stejně jako Korán je právo šaría zjeveno bohem, a tudíž se nemůže měnit a mělo by být dodržováno po celý život muslima. Do tohoto práva spadá několik rovin. Šaría tedy jednak popisuje, jaký má být vztah muslimů k Bohu a jaké povinnosti by se vůči němu měly dodržovat. Této rovině se říká ibadát. Dále popisuje vztah člověka k ostatním lidem, což se nazývá muamalát, pod který spadá například dědické a rodinné právo a také do ní patří právo trestní, kde jsou popsány tresty a sankce za porušení daných norem. Avšak i trestní právo se výrazně liší od práva západní kultury. Některé činy, které jsou podle islámského práva špatné a nevhodné, nemusí mít za následek potrestání hříšníka. U takových činů se uvádí, že Bůh sleduje a je si vědom hříchů, kterých se muslim dopustí a potrestá jej v posmrtném životě. Šaría tedy obsahuje a popisuje i činy, které nejsou nelegální, ale pouze se nedoporučují. Stejně jako tresty a zakázané či nedoporučované skutky, jsou v islámském právu popsány i odměny za držení se Bohem vystavěné cesty. Tyto odměny však nejsou udělovány hmotnou či peněžní formou a ani nejsou udělovány v muslimově současném životě. Odměna za celoživotní dodržování islámských předpisů a doporučení znamená, že Bůh umožní danému jedinci po jeho smrti vstoupit do ráje. Šaría je tedy komplexní neměnné islámské právo zjevené Bohem, které se výrazně liší od práva západních sekulárních států.³⁹

3.2 Rodinné právo

Jeden z hlavních znaků muslimské rodiny je patriarchálnost. Muž, otec má tedy výrazně dominantní postavení v rodině. Před uzavřením sňatku je sepisována smlouva, a to mezi ženichem a mužským zástupcem nevěsty, kterým bývá nejčastěji nevěstin otec

³⁹ POTMĚŠIL, Jan. *Šarī'a: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 17-22. ISBN 978-80-247-4379-0.

nebo někdo z příbuzných z otcovy strany. Musí to však být muž. Tomuto zástupci se říká walí. Smlouva musí být uzavírána před svědky, kterými mohou být dva muži nebo jeden muž a dvě ženy. Ve smlouvě se řeší hlavně dar (mahr), který musí ženich darovat nevěstě, nikoliv jejímu zástupci.⁴⁰

Muslimské ženy mohou být provdány i přes svou nevoli, a to za předpokladu, že jsou nezletilé. Ovšem po dosažení dospělého věku mohou sňatek zrušit. Ukončení manželství může nastat v případě úmrtí, vykoupení se z manželství nebo prohlásí-li soudce sňatek za neplatný. Pokud jeden z manželů přestane vyznávat islám, manželství končí také. To samé platí, jestliže muž tvrdí pod přísahou, že mu žena byla nevěrná a porodila dítě někoho jiného.⁴¹ V islámu je i možnost rozvodu, a to dvěma způsoby. Jedná se o rozvod definitivní a odvolatelný. Při definitivním rozvodu zaniká sňatek ihned, zatímco rozvod odvolatelný je dlouhodobější a komplikovanější. Pokud manžel vysloví slovo „talaqtuki“, které v překladu znamená „zapuzuji tě“, je rozvod odvolatelný. Aby se tedy rozvod opravdu uskutečnil, musí být zapuzení vysloveno třikrát, a to vždy jednou v době mezi dvěma periodami ženy. Rozvodovost v islámských zemích je ovšem stále výrazně nižší než v západní společnosti a rozvod je zde něčím, na co se nahlíží s opovržením.⁴²

Jelikož je ve většině islámských státech polygamie, může mít muž až čtyři manželky, a to za předpokladu, že je ke všem stejně spravedlivý a dokáže se o všechny postarat. Muž může trestat svou manželku za předpokladu, neplní-li žena své povinnosti, a to fyzicky nebo může ženě odepřít výživu. Z těchto faktů se nám nabízí představa, že je žena v muslimské rodině dosti utlačována, avšak i ona má jisté výhody oproti manželovi, které se týkají především práva na péči o dítě.⁴³ Protože podle islámu těhotenství netrvá devět měsíců, nýbrž šest měsíců až dva roky, je muž povinen

⁴⁰ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 130-131. ISBN 978-80-247-4379-0.

⁴¹ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 128-131. ISBN 978-80-247-4379-0.

⁴² KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 128-129. ISBN 80-7021-613-1.

⁴³ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 129-131. ISBN 80-7021-613-1.

přiznat za vlastní i děti narozené do dvou let od rozvodu. Kdyby tak neučinil, znamenalo by to, že se dopustil křivého nařčení ženy z nevěry. Na péči o dítě má silnější právo žena, která může pečovat o dívky do dosažení jejich zletilosti a o chlapce až do devíti let. Žena má též právo za sebe i děti odmítnout účast po boku manžela při jeho cestách. Zabezpečení domácnosti z finanční stránky je zcela povinností muže. Muž je tedy povinen obstarat ženě základní potřeby jako jídlo, oblečení a ubytování, přičemž žena na tyto věci nemusí nijak přispívat. Rovněž při rozvodu je povinností muže ženu vyplatit. Žena má tedy právo na celý dar uvedený v předmanželské smlouvě.⁴⁴

3.3 Trestní právo

Islámské trestní právo, které má své kořeny v samotném Koránu, popisuje činy, které se pouze nedoporučují a činy, za které je hříšník trestán. Trestní právo obsahuje přesný popis druhu a výše trestu za každý trestný čin. Islámské právo zahrnuje i povinnosti člověka vůči bohu a trestá jejich porušování. V tom se výrazně liší od západních neislámských států. Dále je zde popsán vztah člověka k ostatním lidem a širší společnosti.⁴⁵ Zatímco v minulosti mohly být trestně stíhány i osoby, které byly příbuzné s pachatelem nějakého trestného činu, nastolení islámu přineslo v tomto ohledu změnu. Trestně stíhaná už dnes tedy může být pouze osoba, která se trestného činu přímo zúčastnila. Islámské trestní právo vyžaduje naprostou jistotu, že pachatel trestný čin opravdu spáchal. Jestliže by tomu tak nebylo a objevily by se nejasnosti kolem vyšetřovaného případu, obžalovaná osoba musí být propuštěna. Už samotný Mohamed toto kázal a říkal, že je lepší dopustit se omylu a propustit vinného než odsoudit nevinného. Obecně lze trestné činy rozdělit do tří kategorií. Jsou jimi hudud, qisas a tazir.⁴⁶

⁴⁴ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 131-133. ISBN 978-80-247-4379-0.

⁴⁵ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 133. ISBN 80-7021-613-1.

⁴⁶ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 73-76. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7

3.3.1 Hudud

Trestné činy, které spadají do kategorie hudud, jsou islámem považovány jako ty vůbec nejzávažnější. Jedná se o činy, které jsou spáchány proti Bohu. Jelikož jsou tyto činy i jejich potrestání přesně popsány v samotném Koránu, nemůže nastat situace, kdy by muslim nebyl za jejich spáchání potrestán nebo by se mu dostalo jiného trestu, než popisuje Korán. Do této kategorie tedy podle muslimských učenců určitě patří cizoložství, krádež, loupežní přepadení a pomluva. Jejich názory se ale liší u požívání alkoholu, vzpoury a odpadnutí od víry, avšak většina z nich uvádí, že i tyto činy patří do hudud, protože jsou též popsány již v Koránu.⁴⁷

V předislámském arabském světě nebylo cizoložství žádnou výjimkou. Islám je ale velmi striktní v zachování čistoty pokrevní linie a tento prohřešek tvrdě trestá. Pokud je pachatel již ve stavu manželském, neexistuje pro něj žádné slitování a trestem je ukamenování. V případě že je svobodný a dopustí se cizoložství, je potrestán sto ranami holí. Trest je nejmírnější u otroků, a to i v případě, že jsou v manželství a činí osmdesát ran holí. Aby někomu bylo cizoložství prokázáno, je zapotřebí čtyř svědků. Musíme však brát v úvahu, že jedna žena se rovná půl svědka.⁴⁸ Islám nezapomíná ani na křivé obviňování z cizoložství a takovou pomluvu bere neméně vážně jako cizoložství samotné. Pokud je tedy prokázáno, že se jedná o křivé nařčení, je provinilý též trestán velmi přísně. Jedná se tedy o určitou ochranu před křivým obviněním. Jestliže muž nařkne svou manželku z nevěry a ona přísahá opak, nelze ji trestat a jejich manželství se ruší.⁴⁹

U krádeže je brána v potaz její výše. Pokud je vyšší než 10 dihamů, jedná se o trestný čin hudud a trestem je useknutí pravé ruky v zápěstí. V případě, že se pachatel dopustí i druhé krádeže, je mu useknuta levá noha nad kotníkem.

⁴⁷ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 84. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁴⁸ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 84-85. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁴⁹ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 151. ISBN 978-80-247-4379-0.

Ještě přísnější trest platí při organizovaném přepadení, kdy je pachatelům ruka i noha uťata najednou.⁵⁰ Při přepadení, na kterém se podílí více pachatelů, se ukradená hodnota dělí mezi počet pachatelů. To znamená, že pokud například čtyři pachatelé uloupí 30 dihamů, není jejich čin posuzován podle hudud, nýbrž podle tazir. Tresty za taková přepadení však mohou být ještě krutější, a to za předpokladu, že se pachatel během přepadení dopustí i zabití člověka. V takovém případě je dokonce ukřižován. Dalším potrestáním může být vyhoštění ze země. Tento trest se používá, jestliže pachatel nezabije, ale pouze nažene strach přepadeným.⁵¹

Dalším trestným činem z kategorie hudud je vzpoura proti vládci. O trestný čin se jedná pouze tehdy, je-li vzpoura bezdůvodná. Lid státu má totiž podle islámu právo na vzpouru, pokud se jeho vládce přestane držet správné cesty. Neoprávněná vzpoura se trestá smrtí. Vládce, proti němuž je vzpoura vedena, nesmí okamžitě proti vzbouřencům začít bojovat. Jeho povinností je nejdříve vyslechnout požadavky a námitky vzbouřenců. Poté musí uvážít, zda je vzpoura oprávněná a vyzvat vzbouřence k ukončení vzpoury. Teprve pokud ho neuposlechnou, může s nimi začít válku.⁵²

Požívání alkoholu je dnes islámem zakázáno i přesto, že dříve, a to zejména v předislámských a raných islámských dobách, bylo často praktikováno. Zakaz pít alkoholu se tedy vyvíjel postupně, a to tak, že se zprvu zakázalo pít alkohol během modliteb. Jelikož modlitby probíhají od časného rána až po setmění, došlo později k úplnému zakazu. Zakaz se nevztahuje pouze na alkohol, ale na všechny další látky, které ovlivňují lidskou mysl jako marihuana, kokain a další drogy. Trestem za porušení zakazu je výprask holí, a to osmdesáti ranami.⁵³ Musí však být prokázáno, že hříšník

⁵⁰ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 152. ISBN 978-80-247-4379-0.

⁵¹ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 85. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁵² OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 86. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁵³ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 86. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

jednal pouze ze své vlastní vůle a musí na něm být stále viditelné znaky užití zakázaných látek.⁵⁴

Posledním a velmi závažným činem, jenž spadá do hudud, je odpadlictví od víry. V koránu není popsán za odklonění se od víry žádný pozemský trest, ale trest, který postihne jedince v jeho posmrtném životě. Podle Koránu tedy odpadlík bude po své smrti trpět už na věky a bude mu odepřen vstup do ráje. Jinak je tomu v sunně, podle té se odpadlictví trestá smrtí. Za odpadlíka je považován člověk, který se zřetelně dopouští činů, které ukazují na nedodržování a porušování islámských zvyků a tradic. Například pokud přestane vykonávat pět pilířů islámu. Obviněnému je poskytnuta šance na nápravu a to v podobě několikadenní lhůty, během které může svého provinění litovat a své odpadnutí od víry si rozmyslet. V případě že tak učiní, není nijak trestán.⁵⁵

Zmíněné tresty jsou sice opravdu kruté a bolestivé, na druhou stranu islám neuznává vězení. A to zejména proto, že člověk ve vazbě by se nemohl starat o svoji rodinu. Navíc podle islámských učenců je vězení pouze prostředím, kde se do člověka ještě více vštípí a zakoření kriminální chování. Fyzické tresty jsou prováděny před veřejností a mají sloužit jako odstrašující případ pro ostatní.⁵⁶

3.3.2 Qisas

O něco méně závažné než hudud jsou podle islámu trestné činy spadající do kategorie qisas. Jedná se o násilné činy vedené proti člověku. Qisas znamená stejnou odvetu jako spáchaný trestný čin. Tresty podle qisas se mohou použít pouze, když dojde k zabití nebo ublížení na zdraví druhé osoby, nikoli však je-li poškozen její majetek, důstojnost nebo pověst. Pokud dojde k zabití oběti, trest mohou vykonat její příbuzní.⁵⁷

⁵⁴ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 152. ISBN 978-80-247-4379-0.

⁵⁵ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 86-87. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁵⁶ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 87-88. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁵⁷ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 88-89. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

Častěji praktikovaným trestem než je qisás bývá peněžní pokuta – dija. Dija se používá v případech, že se oběť násilí nebo příbuzní zavražděného vzdají práva na qisás. Dále je trest formou pokuty aplikován při ublížení nebo zabití z nedbalosti. Prorok Mohamed kázal, že výše pokuty by měla být sto kusů dobytka. Dříve se nejčastěji platila velbloudy. Dnes už se však platí pouze peněžní formou a její výše je v jednotlivých islámských státech trochu rozdílná. Samozřejmě dochází i k případům, kdy viník není schopen vysokou pokutu zaplatit. V takovém případě se dija požaduje po jeho příbuzných. Zajímavým faktem je, že za zabití muže se platí dvakrát vyšší pokuta než za zabití ženy. Důvodem je postavení muže v rodině, který je povinen ji finančně zabezpečit a je pro ni v tomto ohledu oproti ženě důležitější.⁵⁸

3.3.3 Tazir

Za nejméně závažné jsou islámem považovány trestné činy kategorie tazir. Neexistuje zde určitý seznam činů, které sem spadají, jako tomu je u hudud a qisas, ale v podstatě se jedná o všechny činy, které nějak poškozují společnost nebo jednotlivce a nepatří do hudud ani qisas. Často jsou to činy, které jsou podobné činům hudud. Například cizoložství patří do hudud, ale pouhý pokus o něj už je brán jako tazir. Dalšími příklady jsou drobná krádež, homosexualita, křivé svědectví, požití vepřového nebo lichvářství. O výši a způsobu trestu rozhoduje soudce. Ačkoli jsou tyto činy chápány jako nejméně závažné, i zde má soudce právo udělit trest smrti. Mnoho muslimských učenců se však staví proti vykonávání trestu smrti. Jako nejvhodnější se jim jeví jiný trest, a to bičování. Počet ran bičem se pohybuje v rozmezí od tří do sedmdesáti pěti, záleží na závažnosti činu. Další variantou je uvěznění pachatele. Tento způsob však není obvyklý už jen kvůli zápornému pohledu islámu na vězení a praktikuje se pouze v případech, kdy není pachatel napraven bičováním a své nevhodné chování opakuje. Soudce také může udělit pokutu ve výši, o které sám rozhodne. Ovšem ani tato varianta není mezi muslimskými učenými příliš podporována.⁵⁹

⁵⁸ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 88- 89. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁵⁹ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 89-90. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

3.4 Dědické právo

Na dědictví mají podle islámského práva nárok jak muži, tak i ženy. Toto pravidlo přišlo až s Mohamedovými zjeveními. V předislámských dobách měli totiž právo dědit pouze muži, zatímco ženy mohly být dokonce i součástí děděného majetku. Dědictví v islámu je založeno na příbuzenských vztazích a k jeho uskutečnění je zapotřebí několika podmínek. Hlavními podmínkami je samozřejmě úmrtí člověka, jehož majetek má být děděn a existence majetku, který se může dědit. Pokud tedy takový majetek skutečně existuje, musí být jeho část věnována na zprostředkování pohřbu zesnulého a také musí být použita na splacení případných dluhů, které po sobě zesnulý zanechal. Po splnění všech uvedených podmínek se může majetek začít rozdělovat podle pravidel, vymezených Koránem a Sunnou, mezi pozůstalé s právem na dědění.⁶⁰

Dědictví se nemusí nutně týkat pouze hmotného majetku, ale i nároků na majetek. Například pokud se zesnulá osoba stala obětí trestného činu a stále nedošlo k jejímu odškodnění, tak i nárok na toto odškodnění se dědí. Právo na dědictví mají osoby pokrevně příbuzné, v manželském stavu nebo v klientském vztahu se zůstavitelem. Islámské právo také uvádí osoby, které nemají na dědictví nárok. Jedná se o otroky, osoby, které způsobily zůstavitelovu smrt nebo o osoby s odlišným náboženským vyznáním. Člověk, který tedy není muslim, nemůže dědit po muslimovi, ovšem muslim po nemuslimovi ano.⁶¹

Dědické právo je rozděleno do několika skupin, podle kterých se dědí přesná část majetku stanovená Koránem. V první skupině je zahrnuta dcera, plnorodá sestra, manžel, manželka nebo manželky, matka a polorodí sourozenci z matčiny strany. Rozdělení do jednotlivých skupin má za účel zamezit nespravedlnosti v dědictví a vyhnout se situacím, kde by všechen majetek zdědili pouze muži.⁶² „*Druhá skupina*

⁶⁰ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 69. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁶¹ POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, s. 133-134. ISBN 978-80-247-4379-0.

⁶² OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 70. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

*zahrnuje všechny muže spojené se zemřelým v přímé linii v pořadí potomků a následně předků zůstavitele, potomků a následně předků otce zůstavitele, praoce zůstavitele atd. Patří sem i ženské příbuzné, které jsou součástí buď přes své bratry nebo sestry z otcovy strany.*⁶³ Ačkoli se dědické právo opírá hlavně o příbuzenské vztahy, může se dědictví týkat i osoby, která se zůstavitelem příbuzná není. Jedná se například o člověka, který propustil zůstavitele z otroctví.⁶⁴

I když se svým způsobem islámské dědické právo snaží zamezit zvýhodňování mužů před ženami, pořád se zde uvádí, že mužům náleží dvojnásobně větší podíl dědictví než ženám.⁶⁵ Syn zůstavitele dědí dvojnásobek majetku než dcera. Pokud je zůstavitelem vdaná žena, její manžel má nárok na polovinu majetku. Jinak je tomu v případě, že mají děti, tehdy má manžel nárok jen na čtvrtinu majetku. Pozůstalá manželka má právo na čtvrtinu manželova majetku, a jestliže mají děti, tak jen na osminu.⁶⁶

3.5 Práva a postavení muslimských žen

Postavení ženy v islámské kultuře vyvolává v polemickém sporu mezi islámskou a západní evropskou kulturou řadu názorů a emocí. V evropské kultuře je často postavení a nerovnoprávnost žen v islámské kultuře považováno za nedodržování základních lidských práv. Nejvíce je poukazováno na podřízené postavení žen v manželství, znevýhodnění oproti mužům v dědickém právu a také na to, že muslimská žena se nemůže provdat za vyznavače jiné víry, zatímco muž má právo uzavřít sňatek hned se čtyřmi ženami, s kterými se může snadným způsobem rozvést. Muslimští

⁶³ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 70-71. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁶⁴ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 70-71. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁶⁵ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 71. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁶⁶ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 132. ISBN 80-7021-613-1.

učenci na druhou stranu poukazují na ne příliš pevné rodinné pouto a častější rozvodovost ve vyspělých evropských zemích.⁶⁷

Se vznikem Koránu a islámské kultury se postavení žen v arabském světě stalo důstojnějším než v předislámských dobách, kdy například bylo povoleno z důvodu chudoby usmrcovat novorozené dívky. To se zakázalo s příchodem islámské kultury a ženám bylo také přiděleno právo na majetek, dědictví a rozvod.⁶⁸ Korán nijak nezpochybňuje postavení ženy ve společnosti, ani ji nepovažuje za méněcennou než muže, naopak ji uznává za stejně důležitou a rovnocennou. V islámské kultuře jsou tedy práva a povinnosti ženy rovnoprávné, ale nikoli stejné, jelikož žena je sice považována za rovnocennou, ale ne totožnou bytost jako muž.⁶⁹ Právo dědit majetek a právo na rozvod bylo muslimským ženám přiděleno dokonce o značnou dobu dříve než ženám v Evropě, proto byl příchod islámu považován za velký pokrok. Ovšem co se považovalo za pokrokové dříve, nemusí tak být vnímáno i dnes a jelikož je islámské právo neměnné, další pokroky v tomto směru nelze očekávat.⁷⁰

Dalším často probíraným tématem je oděv muslimských žen, zejména pak šátek, který musí na veřejnosti nosit na hlavě. V jiných kulturách je mnohdy tato věc nechápána a je považována za útisk či diskriminaci. V islámské kultuře je zahalení ženy chápáno v zcela opačném smyslu a účelem zahalení je přinést všem ženám stejné a spravedlivé jednání. Zahalením totiž skrývají ženy svůj vzhled, a nejsou tak pro muže vyzyvavé, nemůže tedy nastat situace, že by s ženami bylo jednáno na základě jejich

⁶⁷ KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1996, s. 83. ISBN 80-7021-168-7.

⁶⁸ KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1996, s. 83-84. ISBN 80-7021-168-7.

⁶⁹ ABD AL-‘ÁTÍ, Hammudah. *Zaostřeno na islám*. Nové, přeprac. a opr. vyd. v Praze: Ústředí muslimských obcí, 2010, s. 182-183. ISBN 978-80-904373-6-4.

⁷⁰ SPENCER, Robert. *Islám bez závoje: [zneklidňující otázky o světově nejrychleji rostoucím náboženství]*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2006, s. 86-87. ISBN 80-7254-761-5.

vnějšího vzhledu. Šátek na hlavě ženy tedy není znakem utiskování, nýbrž symbolem úcty a respektu.⁷¹

Korán obsahuje i výroky, které naznačují nerovnoprávnost mezi mužem a ženou. Jedná se hlavně o uspořádání muslimské rodiny. Nejen že muž má právo na polygamii, ale má právo ženu v případě její neposlušnosti trestat. To je odůvodňováno tím, že muž má povinnost rodinu živit a zabezpečit, zatímco žena nemusí do rodiny přinášet žádný majetek a pokud je zaměstnaná, její výdělek patří pouze jí.⁷²

Podle islámské kultury tedy není postavení ženy na nižší úrovni než postavení muže. Muži i ženy mají jasně daná práva a mají stejné povinnosti vůči bohu, jako například plnění pěti pilířů islámu, ovšem s malými rozdíly, kdy se žena například musí modlit více zahalena a v ústraní.⁷³

3.6 Lidská práva

Všeobecná deklarace lidských práv, která byla přijata na Valném shromáždění OSN 10. prosince roku 1948, má v současnosti silný vliv v globálním měřítku. Touto deklarací byly inspirovány další úže zaměřené konvence a pakty týkající se lidských práv, jako například úmluva o odstranění diskriminace žen nebo diskriminace na základě náboženství či víry.⁷⁴ V islámském světě je Všeobecná deklarace lidských práv často chápána jako pokus západních zemí vnutit svou vlastní kulturu muslimům. Muslimové totiž nesouhlasí s myšlenkou, že by Všeobecná deklarace lidských práv měla být univerzální a použitelná na celý svět. Pro muslimy je nepřijatelná sekularizace,

⁷¹ HEMAYA, Ahmad. *Islám: hluboké nahlédnutí*. v Praze: Ústředí muslimských obcí, 2012, s. 283-284. ISBN 978-80-904373-2-6.

⁷² KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1996, s. 87. ISBN 80-7021-168-7.

⁷³ KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1996, s. 85. ISBN 80-7021-168-7.

⁷⁴ KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1996, s. 73. ISBN 80-7021-168-7

která proběhla na západě a zcela se rozchází s myšlenkou islámské kultury, že osud a práva jsou každému člověku přidělena Bohem. Dalším kamenem úrazu je nesouhlas muslimů s náboženskou svobodou, rovnoprávností všech náboženství, rovnoprávností mužů a žen a zrušením tělesných trestů.⁷⁵

Jedním z nejvíce citlivých témat pro islámskou kulturu je otroctví. To totiž není dodnes z islámské kultury zcela vymýceno a stále se s ním můžeme setkat v zemích jako Súdán a Mauretánie, kde jsou většinou otroky křesťané. Muslimové také často poukazují na to, že otroctví bylo běžné i mezi křesťany v západních zemích. V Koránu je otroctví bráno jako samozřejmost, to ale neznamená, že by Korán otroctví podporoval, nebo k němu přímo nabádal.⁷⁶ V islámské kultuře byli naopak lidé často nabádáni k osvobození otroků. Například ze spáchání hříšného činu se muslimové mohli vykoupit propuštěním otroka a propuštění otroka bez jakéhokoli důvodu se považovalo za velice vznešený a ušlechtilý čin. Prorok Mohamed dokonce lidem kázal, ať považují otroky za své bratry a ať jim dávají stejné jídlo a stejný oděv, který sami používají. Prorok zakázal veškeré ubližování otrokům a kázal, že kdo otrokovi způsobí psychickou nebo fyzickou újmu, musí ho propustit. Sám Mohamed šel muslimům příkladem tím, že si vzal za manželku otrokyni, kterou následně osvobodil. I když tedy není otroctví dodnes z islámské kultury zcela vymýceným jevem, Prorokova kázání a nastolení islámské kultury velmi ovlivnilo pohled na zacházení s otroky a na otroctví samotné.⁷⁷

⁷⁵ OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012, s. 86. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

⁷⁶ SPENCER, Robert. *Islám bez závoje: [zneklidňující otázky o světově nejrychleji rostoucím náboženství]*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2006, s. 86-87. ISBN 80-7254-761-5.

⁷⁷ *Lidská práva v Islámu*. 1. vyd. Přeložil Bob Hýsek. S.l.: Fethi Ben Hassine Mnasria - Núr, 2006. ISBN 80-903196-2-9.

4 Islám a Evropa

4.1 Multikulturalismus

Multikulturalismus pojednává o soužití a vzájemném respektování odlišných kultur. Podmínkou multikulturalismu je uznání a přijetí společnosti či jedince s jinou kulturou. V ideální multikulturní společnosti tedy vedle sebe žijí odlišné kultury bez konfliktů a předsudků a její členové jsou schopni vzájemné komunikace a pomoci.⁷⁸ Důležitým pojmem multikulturalismu je kulturní pluralita. Podmínkou kulturní plurality je tolerance a nenadřazenost nad jinou skupinou, například s jiným náboženským vyznáním.⁷⁹ „Důležitým faktorem pro pochopení rozdílných kultur je bezpochyby tolerance, dialog a spolupráce v takovém prostředí, jež umožní vzájemnou důvěru a porozumění se zachováním a rozvojem mezinárodního míru a bezpečí.“⁸⁰ Příchod společnosti s odlišnou kulturou se může potýkat s lehkou xenofobií, předsudky nebo vyčleňováním ze společnosti. Aby k těmto jevům nedocházelo, existuje multikulturní výchova, jejímž cílem je naučit se schopnosti poznávání cizích kultur. Multikulturní výchova se začala objevovat ve vyspělých státech Severní Ameriky a západní Evropy koncem 60. let, odkud se postupně rozšiřovala. V České republice se ovšem tato výchova začala objevovat až na konci 20. století. Multikulturní výchova má přispívat k lepší integraci migrantů a pomoci jim nalézt respekt a pochopení v dané zemi.⁸¹

⁷⁸ JIRÁSKOVÁ, Věra. *Multikulturní výchova: předsudky a stereotypy*. 1. vyd. Praha: EPOCH, 2006, s. 21. ISBN 80-87027-31-0

⁷⁹ VOJTOVÁ, Petra. *Problematika multikulturní výchovy v reflexi základních lidských práv Romů: Disertační práce v oboru: Prevence, náprava a terapie zdravotně sociální problematiky dětí a mládeže*. s. 43-54 Český Krumlov, 2006. Disertační práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

⁸⁰ VOJTOVÁ, Petra. *Problematika multikulturní výchovy v reflexi základních lidských práv Romů: Disertační práce v oboru: Prevence, náprava a terapie zdravotně sociální problematiky dětí a mládeže*. s. 44 Český Krumlov, 2006. Disertační práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

⁸¹ VOJTOVÁ, Petra. *Problematika multikulturní výchovy v reflexi základních lidských práv Romů: Disertační práce v oboru: Prevence, náprava a terapie zdravotně sociální problematiky dětí a mládeže*. s. 43-54 Český Krumlov, 2006. Disertační práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

4.2 Pohled z islámské strany

V islámském světě je často poukazováno na jakési morální selhání v evropských státech. Jedná se zejména o prostituci, homosexualitu, rozvodovost, alkoholismus, drogy, kriminalitu nebo sebevraždy. Za vinu to přisuzují sekularizaci evropských států, tedy odklonění se od náboženství, protože zatímco v islámských státech se veškerá práva silně opírají o náboženství, v Evropě tomu tak není. Kritizování západní společnosti má za úkol varovat muslimy před podobným chováním a převzetím zdejších kulturních zvyků. Existují zprávy, které uvádí, že například v Saudské Arábii se měl zavádět vlastní internet, který by neobsahoval nic proti morálním hodnotám a nesváděl muslimy ke špatnostem. V islámských zemích je totiž Evropa, a kromě ní i USA, označována za svůdce ke špatné a nemorální cestě.⁸²

4.3 Islamofobie v Evropě

„Islamofobie zahrnuje široké spektrum projevů vyjadřujících nadřazenou prezíravost až nenávistný odpor vůči muslimům, zvláště Arabům, ale i jejich jiným souvěrcům, s nimiž v západních zemích xenofobní jedinci či skupiny přicházejí v různých kontextech do styku.“⁸³ S tímto, dnes již velmi rozšířeným jevem se především potýkají země, v kterých tvoří početnou část přistěhovalců lidé z muslimských zemí, například země jako Velká Británie, Francie a Německo. Tento jev nastoupil na místo dřívějšího antisemitismu, který se stal nelegálním. Mnoho lidí si pod pojmem muslim nebo Arab představí buď bohatého šejka nebo teroristu. Představu této skupiny velmi podporuje minulá i současná kinematografie, která muslima téměř vždy vykresluje v jednom z těchto obrazů. Velký vliv na celý svět, Evropu nevyjímaje, měla situace z 11. září 2001, kdy došlo k sebevražedným atentátům na obchodní centrum v New Yorku. V Evropě začaly vznikat politické strany hlásící se veřejně k islamofobii. Tyto strany měly volební úspěch v zemích jako Francie, Rakousko,

⁸² KROPÁČEK, Luboš. *Blízky východ na přelomu tisíciletí: dynamika přeměn v muslimském sousedství Evropy*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1999, s. 182-184. Moderní dějiny. ISBN 80-7021-298-5.

⁸³ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 138. Moderní dějiny. ISBN 80-7021-540-2.

Švýcarsko, Norsko, Dánsko a Nizozemsko. Tato událost měla také silný vliv na imigrační a vízovou politiku týkající se muslimských žadatelů. Protiislámské útoky mají v současnosti mnoho podob, například slovní a fyzické napadání muslimsky vyhlížejících lidí či vypalování a vandalismus na mešitách a muslimských ubytovnách.⁸⁴ Podle odborníků není islamofobie způsobena strachem z náboženství či islámské kultury, ale strachem z terorismu. K nárůstu útoků proti muslimsky vyhlížejícím lidem dochází vždy po konkrétních teroristických útocích, například již po zmíněném 11. září 2001 či po útocích v Londýně v červenci 2005. Podle některých muslimských organizací v Británii jsou muslimové častěji zatýkáni a vězněni bez soudu než ostatní obyvatelé Londýna, Paříže a dalších evropských měst. Problematika islamofobie se netýká pouze slovních a fyzických útoků, ale také diskriminace muslimů v oblasti zaměstnání a vzdělání.⁸⁵

4.4 Muslimové v České republice

Muslimská komunita, která se otevřeně hlásila ke svému vyznání, začala v České republice vznikat po pádu komunistického režimu. Tu tvořili především studenti a absolventi vysokých škol, kteří v České republice zůstali i po skončení studia. Další velkou skupinu tvořili exulanti a azylanti z muslimských zemí. Početná část muslimských mužů se oženila s českými ženami a některé z nich konvertovaly také k islámu. Podle sčítání z roku 2001 bylo zjištěno, že je v České republice přibližně 3600 osob vyznávajících islám, z toho 400 českých konvertitů. Dále bylo zjištěno, že kolem 20 000 přistěhovalců tvoří lidé z muslimských zemí.⁸⁶ v České republice se nachází přibližně dvacet muslimských modliteben, a to v Praze, Brně, Kolově, Plzni, Hradci

⁸⁴ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 138-143. Moderní dějiny. ISBN 80-7021-540-2.

⁸⁵ LAQUEUR, Walter. *Poslední dny Evropy--: humanistická Evropa nebo islamistická Eurábie? : analýza, perspektiva, prognóza, řešení*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2006, s. 66-71. ISBN 80-7106-829-2.

⁸⁶ ČERVENKOVÁ, Denisa a Albert-Peter RETHMANN. *Islám v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: CMS - Center for Migration Studies, 2009, s. 24-28. ISBN 978-80-7021-852-5.

Králové, Olomouci, Liberci, Darkově, Karlových Varech, Mariánských Lázních, Českých Budějovicích, Kuřimi a Dubí. Dále se zde nachází šest budov sloužících jako mešity, a to dvě v Praze, jedna v Brně, jedna v Teplicích, jedna v Karlových Varech a jedna v Hradci Králové.⁸⁷

⁸⁷ LHOŤAN, Lukáš. *Islám a islamismus v České republice*. 2., dopl. vyd. v Pstruží: Lukáš Lhoťan, 2013, s. 13. ISBN 978-80-904932-3-0.

Empirická část

1 Cíl práce

Cílem teoretické části je přiblížit pohled na lidská práva v islámu a na život muslimů. Hlavním cílem praktické části bakalářské práce je zjistit pohled studentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Západočeské univerzity v Plzni na islámskou kulturu. Prvním vedlejším cílem je zjistit, zda studenti respektují islámskou kulturu. Druhým vedlejším cílem je zjistit možné předsudky a obavy studentů výše zmíněných univerzit. Tyto cíle vycházejí z poznatků, které uvádím v kapitole 4.3 Islamofobie v Evropě. Podle Kropáčka a Laqueura může setkání s odlišnou kulturou vést k lehké xenofobii nebo předsudkům.⁸⁸

2 Cílová skupina

Cílovou skupinou pro kvantitativní dotazník byli studenti z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Západočeské univerzity v Plzni. Celkem dotazník vyplnilo 190 studentů, 102 studentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 88 studentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Výzkum probíhal v březnu 2016.

3 Dodatek k vypracování bakalářské práce

Lidská práva v islámu, jak zní i téma bakalářské práce, jsou blíže popsána v teoretické části. Porovnání muslimských práv s Listinou základních práv a svobod,

⁸⁸ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002, s. 138. Moderní dějiny. ISBN 80-7021-540-2.

LAQUEUR, Walter. *Poslední dny Evropy--: humanistická Evropa nebo islamistická Eurábie? : analýza, perspektiva, prognóza, řešení*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2006, s. 66-71. ISBN 80-7106-829-2.

které je navrženo v zadání bakalářské práce, mi bylo po konzultaci s novou vedoucí bakalářské práce Mgr. Petrou Vojtovou, Ph.D. doporučeno jako samostudium. Pro praktickou část výzkumu bakalářské práce bylo navrženo zjišťování konkrétní oblasti, která blíže popisuje postoje studentů k odlišné kultuře. Jak uvádí Moree, kultura je reakce člověka na prostředí, v kterém žije a každé prostředí vyžaduje odlišný způsob chování. Proto nelze srovnávat dvě odlišné kultury, jelikož se jedná o adaptaci člověka na vnější podmínky.⁸⁹ Praktická část bakalářské práce se zabývá pohledem na islámskou kulturu očima studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Západočeské univerzity v Plzni. Reflektuje tak aktuální otázku na současnou migraci uprchlíků do Evropy, potažmo i do České republiky z islámských zemí.

4 Výzkumné předpoklady

- 1) Předpokládám, že u studentů obou univerzit je pohled na islámskou kulturu tvořen ve větší míře médii. Za větší míru považuji více jak 50% odpovědí.
- 2) Předpokládám, že studenti jsou ochotni pomoci ve větší míře k lepší integraci muslimů do naší společnosti. Za větší míru považuji více jak 50% odpovědí.

5 Metodika výzkumu

Výzkum jsem realizoval pomocí dotazníku, který jsem vytvořil společně s vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Petrou Vojtovou, Ph.D. Jedná se o kvantitativní dotazník složený z uzavřených i polouzavřených otázek. *„Kvantitativní výzkum využívá náhodné výběry, experimenty a silně strukturovaný sběr dat pomocí testů, dotazníků nebo*

⁸⁹ MOREE, Dana. *Základy interkulturního soužití*. Vydání první. Praha: Portál, 2015, s. 47. ISBN 978-80-262-0915-7.

pozorování.“⁹⁰ Uzavřenou otázku definuje Mišovič jako otázku, kde má respondent předem dané možnosti, z kterých si vybírá. Vybranou odpověď poté respondent označí, nejlépe zakroužkuje.⁹¹ Polouzavřená otázka je podle Mišoviče taková otázka, v níž jsou uvedené alternativy odpovědí, a také je u ní možnost volné otevřené odpovědi.⁹² Dotazník byl zcela anonymní z důvodu možnosti větší otevřenosti a upřímnosti tázaných respondentů. Respondenti byli tázáni pouze na svůj věk, pohlaví a univerzitu, na které studují.

Dotazník se celkově skládal ze třinácti otázek. V dotazníku se nacházely tři identifikační otázky, týkající se pohlaví, věku a univerzity, na které respondenti studují. Ze třinácti otázek, které dotazník obsahoval, bylo deset otázek povinných a tři nepovinné. První tři z deseti povinných otázek byly již zmíněné identifikační. Čtvrtá uzavřená otázka zjišťovala, zdali se tázaní respondenti setkali s muslimy. Následující pátá otázka byla otázkou nepovinnou a týkala se pouze respondentů, kteří u předešlé otázky odpověděli, že se s muslimy setkali. Cílem otázky bylo zjistit, zda setkání s muslimy ovlivnilo pohled respondentů na islámskou kulturu. Otázka číslo šest byla povinná a vztahovala se k aktuální krizové situaci. Týkala se uprchlické krize a s ní spojeným přílivem muslimů do Evropy. Otázka zněla: „Vnímáte příliv muslimů v souvislosti s uprchlickou krizí jako hrozbu pro Českou Republiku?“ Sedmá otázka, která byla povinná, se ptala respondentů na to, jestli je jejich pohled na islámskou kulturu nějak ovlivněn či zkreslen médii. U osmé povinné otázky, která se tázala respondentů, kdo utváří jejich pohled na islámskou kulturu, měli respondenti možnost výběru až ze tří odpovědí a mohli zde vyplnit i čtvrtou odpověď vlastními slovy. Povinná otázka číslo devět se vztahovala k multikulturalismu a ptala se respondentů,

⁹⁰ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005, s. 46. ISBN 80-7367-040-2.

⁹¹ MIŠOVIČ, Ján. *Od A do Z ve výzkumech veřejného mínění*. Divišov: Orego, 2010, s. 182-183. ISBN 978-80-86741-94-9.

⁹² MIŠOVIČ, Ján. *Od A do Z ve výzkumech veřejného mínění*. Divišov: Orego, 2010, s. 118. ISBN 978-80-86741-94-9.

zdali jsou ochotní přispět k lepší integraci muslimů do naší společnosti. Desátá otázka byla otázkou nepovinnou a byla určena respondentům, kteří u deváté otázky odpověděli „Ano“. Otázka se ptala na to, jak by tázaní respondenti přispěli k lepší integraci muslimů do naší společnosti. Respondenti měli opět možnost výběru až tří odpovědí a mohli doplnit i čtvrtou vlastní odpověď. Další jedenáctá otázka se také vztahovala na otázku číslo devět a tentokrát byla určena respondentům, kteří u deváté otázky zvolili možnost „Ne“. Cílem otázky bylo zjistit, proč tito respondenti nejsou ochotní přispět k lepší integraci muslimů do naší společnosti. Respondenti měli možnost výběru jedné odpovědi anebo mohli zvolit i druhou odpověď, kterou vyjádřili vlastními slovy. Otázka číslo dvanáct byla otázkou povinnou a zněla takto: „Respektujete islámskou kulturu?“ Povinná otázka číslo třináct byla také o vzájemném respektu dvou odlišných kultur a tentokrát se respondentů ptala na to, zda si přejí, aby muslimové žijící na území České republiky respektovali zdejší kulturu.

5.1 Distribuce a sběr dotazníku

Dotazník jsem vytvořil pomocí webové stránky www.vyplnto.cz a pomocí internetového odkazu jsem dotazník umístil na facebookové stránky „Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích“ a „Západočeská univerzita v Plzni“. V dotazníku jsem uvedl můj kontaktní e-mail, kam mi respondenti mohli posílat případné otázky a připomínky vztahující se k dotazníku. Dotazník byl přístupný po dobu tří dnů, po této lhůtě skončila možnost vyplňování, a došlo ke sběru a vyhodnocení dotazníku.

Dotazník vyplnilo celkem 190 respondentů, z toho 102 bylo z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 88 ze Západočeské univerzity v Plzni.

5.2 Způsob zpracování dotazníku

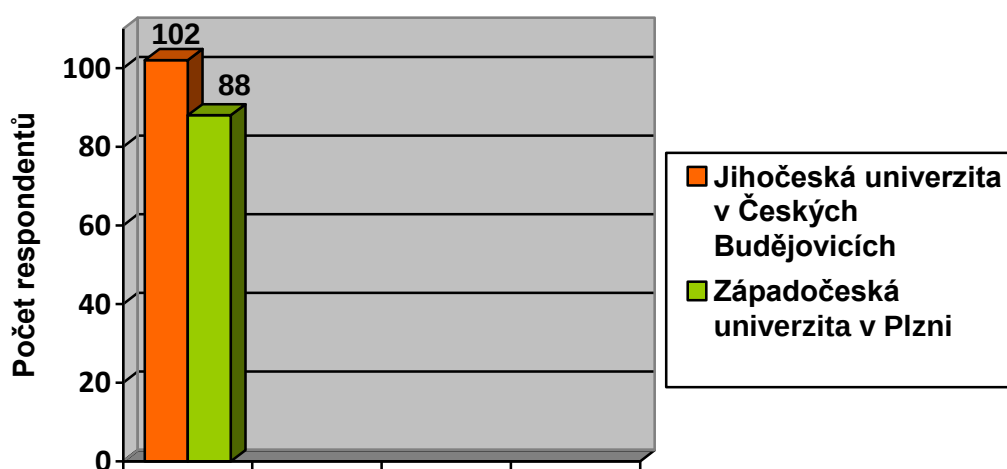
Otázky v dotazníku byly vyhodnoceny automaticky již zmíněnou webovou stránkou. Výsledky u jednotlivých otázek byly stránkou zpracovány také do grafů, které jsou dále použity v této bakalářské práci. Všechny grafy související s dotazníkem jsou očíslované a umístěné v této práci. Při zpracování výsledků dotazníku jsem se přednostně zaměřil na to, zda respondenti tolerují odlišné kultury.

6 Výsledky výzkumu

6.1 Odpovědi respondentů

Rozdělení respondentů podle univerzity

Graf č. 1

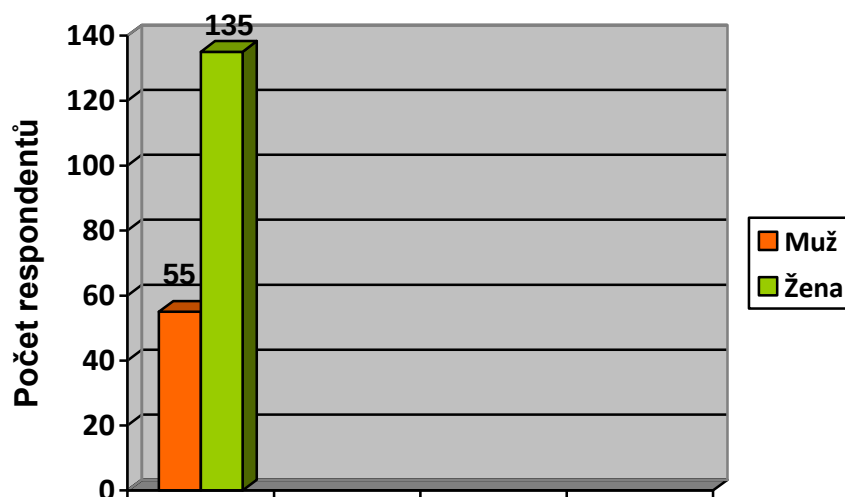

Zdroj: vlastní

Dotazník vyplňovali studenti z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Západočeské Univerzity v Plzni. Z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích vyplnilo dotazník 102 respondentů (53,68%) a ze Západočeské univerzity v Plzni 88 respondentů (46,32%).

Rozdělení respondentů podle pohlaví

Graf č. 2

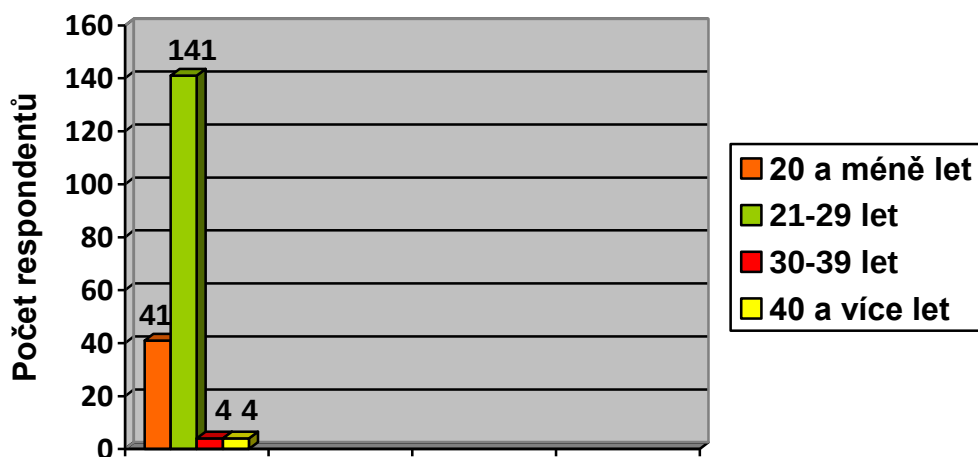

Zdroj: vlastní

Dotazník vyplnilo 55 mužů (28,95%) a 135 žen (71,05%). Z tohoto celkového počtu respondentů bylo 21 mužů a 81 žen z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 34 mužů a 54 žen ze Západočeské univerzity v Plzni.

Rozdělení respondentů podle věku

Graf č. 3

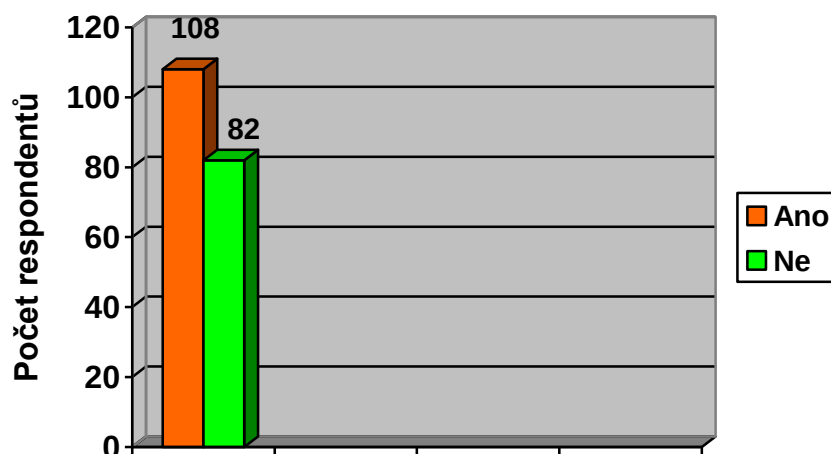

Zdroj: vlastní

Dotazník vyplnilo 41 respondentů (21,58%), kterým bylo 20 a méně let. Z tohoto počtu bylo 24 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 17 ze Západočeské univerzity v Plzni. Tuto věkovou skupinu tvořilo 11 mužů a 30 žen. Ve věkové kategorii 21-29 let bylo 141 respondentů (74,21%) a tvořilo ji 74 studentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 67 studentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Mezi těmito respondenty bylo 41 mužů a 100 žen. Další věkovou kategorií tvořili respondenti ve věku 30-39 let v počtu 4 respondentů (2,11%), z nichž 2 byli z Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích a 2 ze Západočeské univerzity v Plzni. Z těchto respondentů vyplnili dotazník 2 muži a 2 ženy. Poslední věkovou kategorií byli respondenti ve věku 40 a více let. V této skupině byli 4 respondenti (2,11%), z toho 2 z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 2 ze Západočeské univerzity v Plzni. Z těchto respondentů byly 3 ženy a 1 muž.

Setkali jste se někdy osobně s muslimy?

Graf č. 4

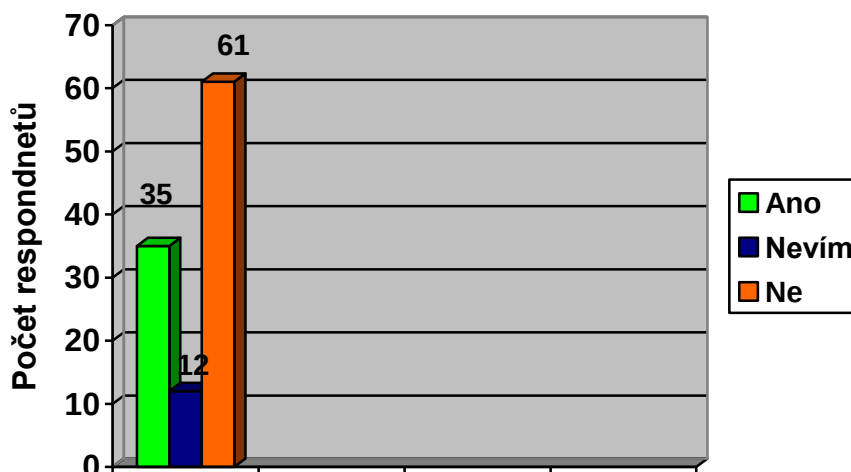

Zdroj: vlastní

Čtvrtá otázka se tázala respondentů, zda se někdy v životě osobně setkali s muslimy. Odpověď „Ano“ vybralo 108 respondentů (56,84%) a 82 (43,16%) jich uvedlo, že setkání s muslimy nezažili. Ze 108 respondentů, kteří se s muslimy setkali, bylo 56 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 52 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Tuto odpověď zvolilo 71 žen a 37 mužů. Z 82 respondentů, kteří se s muslimy nesetkali, bylo 46 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 36 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Odpověď „Ne“ vybralo 64 žen a 18 mužů.

Ovlivnilo toto setkání Váš názor na islámskou kulturu?

Graf č. 5

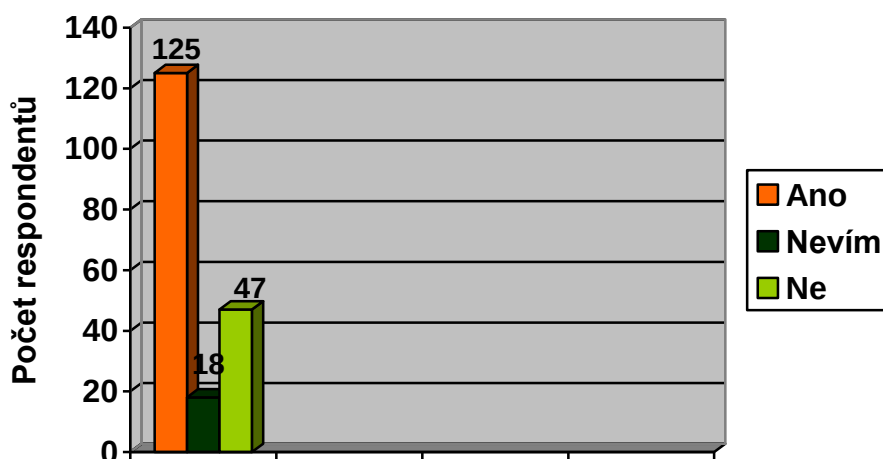

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 5 se týkala 108 respondentů, kteří v přechozí otázce uvedli, že se někdy osobně setkali s muslimy. Tato otázka u respondentů zjišťovala, zda setkání s muslimy ovlivnilo jejich názor na islámskou kulturu. Odpověď „Ano“ zvolilo 35 (32,41%) respondentů, z nichž 15 bylo z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 20 ze Západočeské univerzity v Plzni. Tuto možnost vybralo 23 žen a 12 mužů. Další část respondentů, kterou tvořilo 12 studentů (11,11%), uvedla, že neví, zda byl jejich pohled tímto setkáním nějak ovlivněn. Tuto část tvořilo 7 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 5 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni, z nichž bylo 6 mužů a 6 žen. Většina, kterou tvořilo 61 respondentů (56,48%) vybrala odpověď „Ne“ a jejich pohled na islámskou kulturu tedy zůstal stejný, jako byl před setkáním s muslimy. Z těchto respondentů bylo 34 z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 27 ze Západočeské univerzity v Plzni. Tato část se skládala ze 41 žen a 20 mužů.

Vnímáte příliv muslimů v souvislosti s uprchlickou krizí jako hrozbu pro Českou republiku?

Graf č. 6

Zdroj: vlastní

K otázce číslo 6 „Vnímáte příliv muslimů v souvislosti s uprchlickou krizí jako hrozbu pro Českou republiku?“ mě inspirovala současná evropská situace, která bývá médii nazývaná „uprchlická krize“, „uprchlická vlna“ či „migrační krize“.

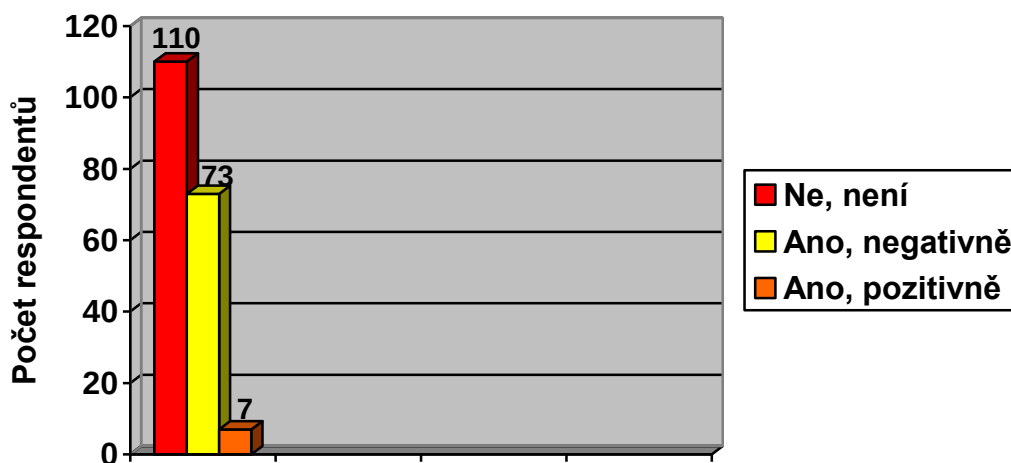
Díky odpovědím respondentů jsem zjistil, že velká část tázaných považuje tuto situaci za hrozbu pro Českou republiku. Takto odpovědělo 125 respondentů (65,79%). Tuto skupinu tvořilo 67 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 58 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Z celkového počtu 55 respondentů mužského pohlaví považuje tuto situaci za hrozbu 32 mužů. U žen z celkového počtu 135 považuje tuto situaci za hrozbu 93 žen. Takto odpovědělo 28 respondentů z celkového počtu 41 ve věkové kategorii 20 a méně let. V další věkové kategorii 21-29 let tuto odpověď zvolilo 91 respondentů ze 141. Ve věkové skupině 30-39 let odpověděli takto 2 ze 4 respondentů. V poslední věkové kategorii 40 a více let tuto odpověď zvolili všichni 4 respondenti.

Další možnou odpovědí, byla odpověď „nevím“, kterou zvolila malá část tázaných, a to 18 respondentů (9,47%). Tuto skupinu tvořilo 9 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 9 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Takto odpověděli 2 muži z celkového počtu 55 respondentů mužského pohlaví. Z celkového počtu 135 respondentů ženského pohlaví takto odpovědělo 16 žen. Ve věkové kategorii 20 a méně let tuto možnost zvolili 4 respondenti z celkového počtu 41 tázaných. V následující věkové skupině 21-29 let takto odpovědělo z celkového počtu 141 respondentů 14 tázaných. V dalších dvou věkových kategoriích tuto odpověď nikdo nezvolil.

Poslední možnou odpověď „ne“ zvolili respondenti, kteří tuto současnou situaci nepovažují za hrozbu. Takto odpovědělo 47 respondentů (24,74%). Počet respondentů, kteří zvolili tuto odpověď, byl 26 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 21 ze Západočeské univerzity v Plzni. Z celkového počtu 135 žen jich takto odpovědělo 26 a z 55 mužských respondentů tuto možnost vybralo 21 mužů. Ve věkové kategorii 20 a méně let zvolilo tuto možnost 9 z celkových 41 respondentů, ve skupině 21-29 let 36 ze 141 respondentů a v kategorii 30-39 let 2 ze 4 respondentů. V kategorii 40 a více let takto neodpověděl žádný respondent.

Myslíte si, že je Váš pohled na islámskou kulturu zkreslen médii?

Graf č. 7

Zdroj: vlastní

Další otázka číslo 7 se respondentů tázala, zda si myslí, že jejich pohled na islámskou kulturu je nějakým způsobem zkreslen a ovlivněn médii. Respondenti mohli zvolit, že je jejich pohled na islámskou kulturu zkreslen médii buď pozitivně nebo negativně, anebo, že jejich pohled není médii nijak zkreslen a ovlivněn.

Nejvíce respondentů, celkem 110 (57,89%), jsou toho názoru, že jejich pohled na islámskou kulturu není médii nijak zkreslen. Z těchto 110 respondentů bylo 61 z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 49 ze Západočeské univerzity v Plzni. Skupinu s touto odpovědí tvořilo 82 žen a 28 mužů. Ve věkové kategorii 20 a méně let takto odpovědělo 17 tázaných, ve věkové kategorii 21-29 let tuto odpověď zvolilo 87 respondentů, v následující věkové skupině 30-39 let takto odpověděli 3 respondenti a v poslední věkové skupině 40 a více let také 3 respondenti.

Odpověď, že je pohled odpovídajících zkreslen médii, a to negativně, vybralo 73 respondentů (33,42%), z kterých bylo 38 respondentů z Jihočeské univerzity

v Českých Budějovicích a 35 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Tuto odpověď zvolilo 51 ze 135 žen a 22 z 55 mužů. Ve věkové kategorii 20 a méně let takto odpovědělo 23 respondentů, v kategorii 21-29 let 48 respondentů, v kategorii 30-39 let 1 respondent a v kategorii 40 a více let taktéž 1 respondent.

Odpověď, že je pohled respondentů zkreslen médii pozitivně, zvolilo pouze 7 respondentů a byli to 3 respondenti z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 4 ze Západočeské univerzity v Plzni. Tato skupina byla rozdělena na 5 mužů a 2 ženy. Z těchto 7 respondentů jich 6 spadalo do věkové kategorie 21-29 let a 1 do kategorie 20 a méně let. Z věkových kategorií 30-39 let a 40 a více let takto neodpověděl žádný respondent.

Kdo utváří Váš pohled na islámskou kulturu?

Graf č. 8

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 8 obsahovala 3 uzavřené odpovědi a 1 otevřenou odpověď. Respondenti měli možnost vybrat až všechny 4 odpovědi. Otázka se ptala respondentů, kým je utvářen jejich pohled na islámskou kulturu.

První možná odpověď byla, že jejich pohled utváří média, a takto odpovědělo 107 (56,32%) respondentů. Tuto odpověď zvolilo 54 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 53 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Z těchto respondentů bylo 75 ženského pohlaví a 32 mužského pohlaví. Ve věkové kategorii 20 a méně let tuto odpověď zvolilo 27 respondentů, v kategorii 21-29 let 76 respondentů, v kategorii 30-39 let 2 respondenti a v kategorii 40 a více let také 2 respondenti.

Druhou odpověď, že pohled na islámskou kulturu je tvořen výchovou a vzděláváním ve škole, vybralo 106 respondentů (55,79%), z nichž 57 bylo z Jihočeské

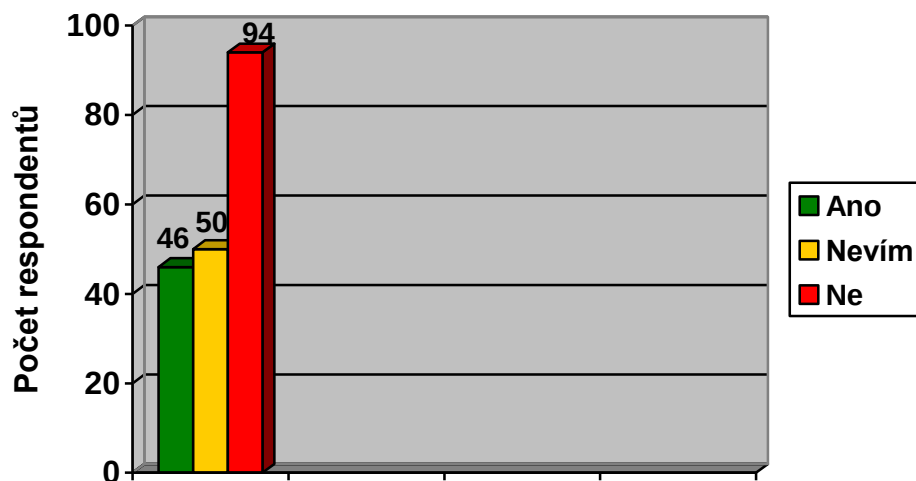
univerzity v Českých Budějovicích a 49 ze Západočeské univerzity v Plzni. Tato skupina respondentů byla tvořena z 83 žen a 23 mužů. Ve věkové kategorii 20 a méně let tuto odpověď zvolilo 23 respondentů, v další věkové kategorii 21-29 let 82 respondentů, v kategorii 30-39 let 1 respondent a v poslední věkové kategorii 40 a více let tuto odpověď nevybral žádný respondent.

Další odpověď, kterou zvolilo 88 respondentů (46,32%), uváděla, že pohled respondentů na islámskou kulturu je tvořen výchovou a vzděláváním doma. Z těchto respondentů bylo 43 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 45 ze Západočeské univerzity v Plzni. Tato skupina respondentů byla utvořena z 62 žen a 26 mužů. Tuto odpověď zvolilo 18 respondentů z věkové kategorie 20 a méně let, 67 respondentů z kategorie 21-29 let, 1 respondent z kategorie 30-39 let a 2 respondenti z kategorie 40 a více let.

Dále měli respondenti možnost zvolit čtvrtou odpověď, která byla otevřená, tedy respondenti mohli napsat vlastní odpověď, která se neshodovala s předchozími třemi možnostmi. Možnost volné odpovědi zvolilo 60 respondentů (31,58%). Nejčastější odpovědí byla odpověď, kdy respondenti uvedli, že je jejich pohled na islámskou kulturu tvořen na základě nějaké *osobní zkušenosti, setkání s muslimy, utvoření vlastního názoru, cestování či dlouhodobější pobyt v zemích s islámskou kulturou*. Takto odpovědělo 34 respondentů. Druhou nejpočetnější odpovědí byla odpověď, že je jejich pohled utvářen na základě *osobního zájmu, tedy formou nějakého samostudia (odbornou literaturou, vyhledávání důvěryhodných zdrojů) či vyhledáváním přednášek týkající se tématu islámské kultury a muslimů*. Pro tuto odpověď se rozhodlo 20 respondentů. Někteří z respondentů si utváří názor na islámskou kulturu na základě názoru a zkušenosti svých přátel či blízkých osob, kteří mají nějakou osobní zkušenost s danou kulturou. Takto odpovědělo 12 respondentů. Jeden z respondentů odpověděl, že jeho pohled na islámskou kulturu je založen na *historii a historických zkušenostech s islámskými zeměmi*.

Jste ochotní pomoci k lepší integraci muslimů do naší společnosti?

Graf č. 9

Zdroj: vlastní

Úkolem otázky číslo 9 bylo zjistit, zdali jsou respondenti ochotni pomoci muslimům k lepší integraci do naší společnosti.

Pouze 46 respondentů (24,21%) uvedlo, že jsou ochotni pomoci muslimům k lepší integraci do naší společnosti. Tato skupina byla tvořena z 23 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a z 23 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Tuto odpověď zvolilo 30 žen a 16 mužů. Z věkové kategorie 20 a méně let takto odpovědělo 9 respondentů. Z následující věkové kategorie 21-29 let tuto odpověď zvolilo 35 respondentů. Ve věkové skupině 30-39 let tuto odpověď vybral pouze 1 respondent. Stejně tak ve věkové skupině 40 a více let takto odpověděl také 1 respondent.

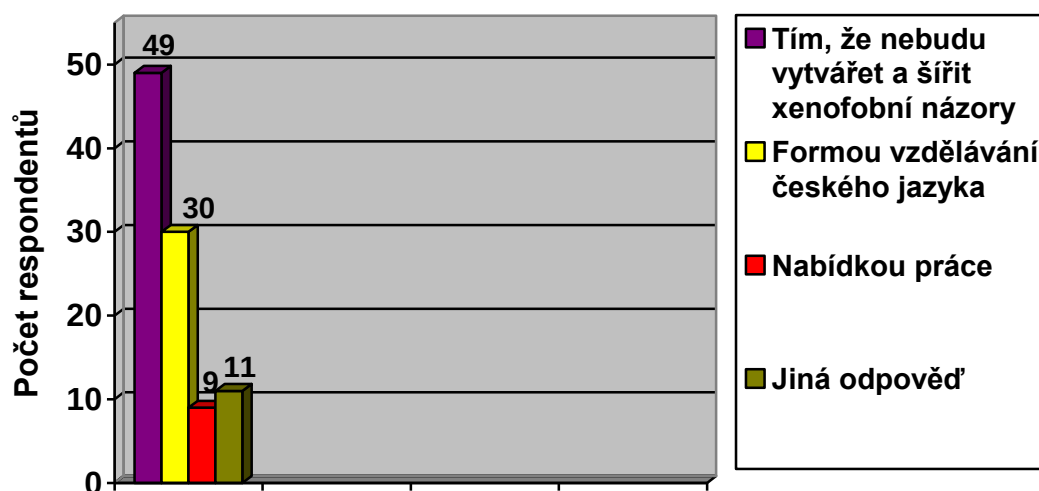
Další možnou odpovědí byla odpověď „Nevím“ a vybralo ji 50 respondentů (26,32%). Skupina těchto respondentů se skládala z 31 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 19 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni.

Tuto odpověď zvolilo 31 žen a 19 mužů, z nichž 13 respondentů bylo ve věkové kategorii 20 a méně let, 36 v kategorii 21-29 let a 1 respondent v kategorii 30-39 let. Z kategorie 40 a více let tuto odpověď nevybral žádný respondent.

Poslední možnou a nejpočetnější možností byla odpověď, že respondenti nejsou ochotni pomoci muslimům k lepší integraci do naší společnosti. Tuto odpověď zvolilo 94 respondentů (49,47%). Skupina s touto odpovědí se skládala ze 48 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a ze 46 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Takto se rozhodlo 30 mužů a 64 žen, z nichž bylo 19 respondentů z věkové kategorie 20 a méně let, 70 respondentů z věkové kategorie 21-29 let, 2 respondenti z věkové skupiny 30-39 let a 3 respondenti z věkové skupiny 40 a více let.

Pokud ano, jakým způsobem?

Graf č. 10

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 10 se vztahovala k respondentům, kteří v předchozí otázce číslo 9 uvedli, že jsou ochotni pomoci k lepší integraci muslimů do naší společnosti. Úkolem

této otázky bylo zjistit, jakým způsobem by byli respondenti ochotni pomoci. Otázka se skládala z 3 uzavřených odpovědí a 1 otevřené, v které mohli respondenti uvést jakoukoliv možnou odpověď, která se neshodovala se třemi nabízenými. Respondenti mohli vybrat až 4 odpovědi.

První možnou odpovědí byla odpověď, že respondenti nebudou vytvářet a šířit xenofobní názory, pro kterou se rozhodlo 49 respondentů (25,79%). Pro tuto možnost se rozhodlo 27 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 22 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Skupina těchto respondentů byla složena z 8 mužů a z 31 žen. Tvořilo ji 10 respondentů z věkové kategorie 20 a méně let, 37 respondentů z věkové skupiny 21-29 let a 2 respondenti z věkové kategorie 30-39 let. Z věkové skupiny 40 a více let tuto odpověď žádný respondent nezvolil.

Další možnou odpovědí, byla odpověď „Formou vzdělávání českého jazyka“. Tuto odpověď zvolilo 30 respondentů (15,79%). Skupina respondentů, kteří takto odpověděli, byla složena ze 14 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a z 16 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Tato skupina byla tvořena z 10 mužů a 20 žen, z nichž byli 4 respondenti z věkové skupiny 20 a méně let, 24 z věkové skupiny 21-29 let, 1 z věkové skupiny 30-39 let a taktéž 1 z věkové skupiny 40 a více let.

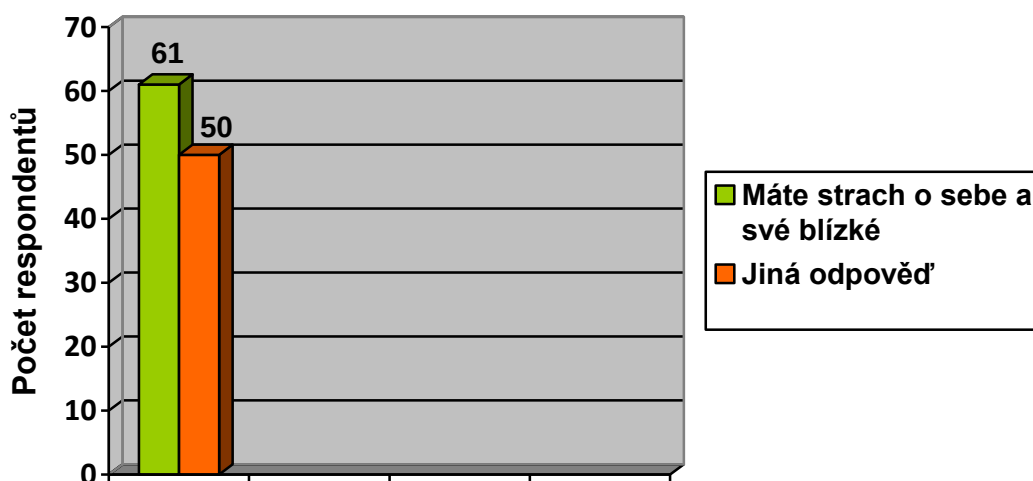
Poslední možnou uzavřenou odpovědí byla odpověď, že by byli respondenti ochotni pomoci nabídkou práce. Pro tuto odpověď se rozhodlo 9 respondentů, které tvořili 4 respondenti z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 5 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Tato skupina respondentů byla tvořena z 5 mužů a 4 žen. Skládala se z 2 respondentů věkové kategorie 20 a méně let a 7 respondentů věkové kategorie 21-29 let, z dalších dvou věkových kategorií tuto odpověď žádný respondent nezvolil.

Dále měli respondenti možnost zvolit čtvrtou odpověď, která byla otevřená, tedy respondenti mohli napsat vlastní odpověď, která se neshodovala s předchozími třemi možnostmi. Možnost volné odpovědi využilo 11 respondentů. Jednou z odpovědí byla odpověď, že by respondenti pomohli muslimům k lepší integraci do naší společnosti

pomocí práce či dobrovolnictví v organizacích, která jsou zaměřeny na pomoc menšin k lepší integraci do naší společnosti. Tuto možnost pomoci uvedli 3 respondenti. Další odpověď bylo, že by respondenti pomohli začlenit muslimy pomocí informací a vzdělávání, jak to v naší společnosti funguje, to znamená obeznámením s našimi pravidly, kulturou a zvyky. Tuto odpověď uvedli 4 respondenti. Jednou z odpovědí byla také odpověď, že by respondenti pomohli muslimům se začlenit tím, že by je přijali do nějakého kolektivu či spolku, například by přijaly muslimské děti do skautského oddílu. Tuto možnost uvedli 3 respondenti.

Pokud ne, proč?

Graf č. 11

Zdroj: vlastní

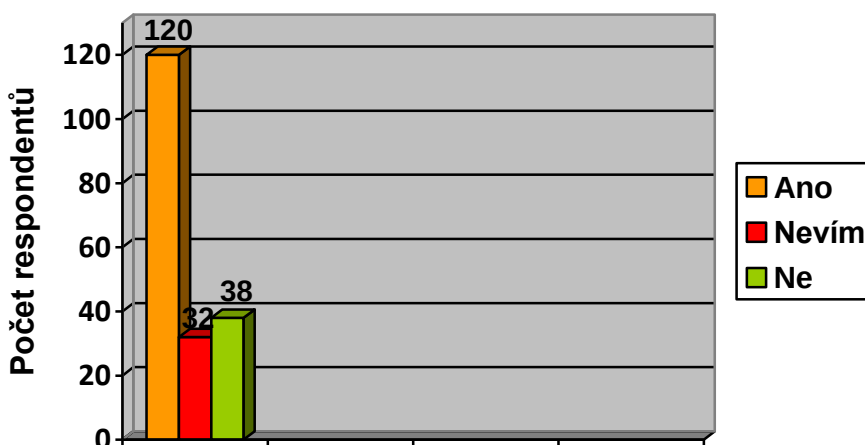
Otázka číslo 11 se týkala respondentů, kteří uvedli, že by nepomohli muslimům k lepší integraci do naší společnosti. Cílem této otázky bylo zjistit, proč by respondenti k lepší integraci muslimům nepomohli. Tato otázka se skládala z 1 uzavřené odpovědi a 1 otevřené odpovědi, v které mohli respondenti uvést další možnosti, proč by muslimům k lepší integraci nepomohli.

Otázka nabízela možnost odpovědi, že důvodem, proč by respondenti nepomohli muslimům k lepší integraci do naší společnosti, je strach o sebe a své blízké. Tuto odpověď zvolilo 61 respondentů (32,11%), kteří se skládali v počtu 35 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 26 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Tuto skupinu respondentů tvořilo 9 mužů a 52 žen. Skládala se z 12 respondentů věkové kategorie 20 a méně let, dále 47 respondentů věkové kategorie 21-29 let a 2 respondentů věkové kategorie 40 a více let. Ve věkové skupině 30-39 let tuto možnost nikdo neuvedl.

Dále měli respondenti možnost uvést další odpověď, která byla otevřená. Zde mohli uvést respondenti vlastní odpověď, která se neshodovala s předchozí možností. Možnost otevřené odpovědi využilo 50 respondentů. Nejčastěji respondenti uváděli názor, že *muslimy integrovat do naší kultury nelze, z důvodu velké odlišnosti naší a jejich kultury, nebo muslimy považují za nepřizpůsobivý jiným kulturám*. Tento názor zastává 17 respondentů. Dalším názorem v početnějším zastoupení 13 respondentů je *nesouhlas či odpor k islámské kultuře*. Respondenti odsuzují právo šaría, postavení žen v této kultuře a obsah Koránu. Další odpovědí byl názor respondentů, že *muslimové nestojí o integraci, ale pouze o infiltraci svého učení a víry*. Tento názor byl sdílen 7 respondenty. Další skupinu odpovědí tvořil názor, že *by si muslimové měli udělat pořádek ve své zemi a zůstat ve své zemi* či názor, že *muslimové do naší země nepatří*. Tohoto názoru bylo 5 respondentů. Také jsou někteří respondenti toho rozhodnutí, že *nechtějí míchat naši kulturu s islámskou kulturou, a proto nestojí o integraci této kultury*. Tento názor uvedli 3 respondenti. Předposlední odpověď tvořilo přesvědčení, že *muslimy není třeba integrovat, jelikož zde budou žít pouze ve vlastních komunitách, jako například většina romského obyvatelstva u nás*. Za tímto tvrzením stáli 2 respondenti. Poslední možnost tvořila odpověď, že *je muslimů na integraci příliš*. Tuto odpověď uvedli také 2 respondenti.

Respektujete islámskou kulturu?

Graf č. 12

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 12 se respondentů tázala na to, zdali respektují islámskou kulturu. Respondenti měli možnost vybrat si ze tří uzavřených odpovědí.

Téměř dvě třetiny respondentů uvedlo, že islámskou kulturu respektuje. Takto tedy odpovědělo 120 respondentů (63,16%). Dle odpovědi tedy islámskou kulturu respektuje 69 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 51 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Tato skupina se skládala z 31 respondentů mužského pohlaví a 89 respondentů ženského pohlaví, z nichž bylo 25 respondentů ve věkové kategorii 20 a méně let, 91 respondentů ve věkové kategorii 21-29 let, 2 respondenti ve věkové kategorii 30-39 let a stejně tak 2 respondenti ve věkové kategorii 40 a více let.

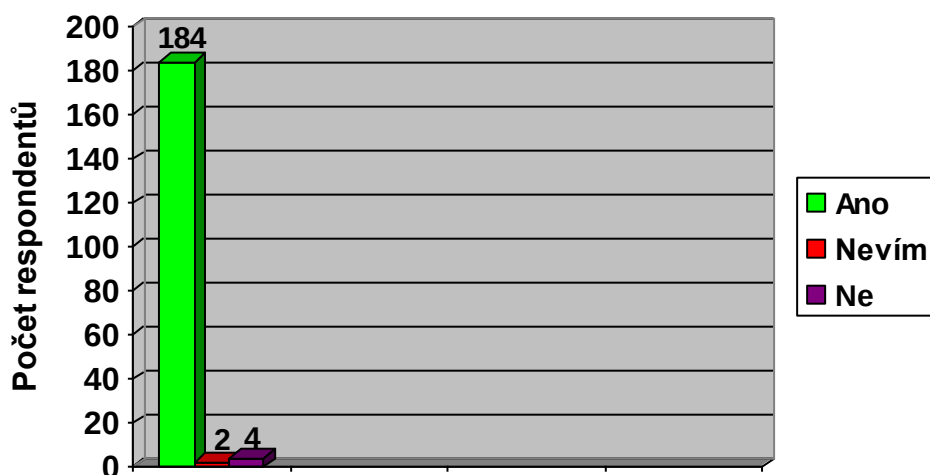
Druhou možnou odpověď „nevím“, uvedlo 32 respondentů (16,84%), kteří se skládali z 18 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a z 14 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Tuto skupinu respondentů tvořilo 9 mužů a 23 žen. Tato odpověď byla zastoupena v počtu 11 respondentů

z věkové kategorie 20 a méně let, 18 respondentů z věkové kategorie 21-29 let, 1 respondent ve věkové kategorii 30-39 let a 2 respondentů ve věkové kategorii 40 a více let.

Poslední možnou odpověď „ne“ zvolilo 38 respondentů (20%). Tato skupina se skládala z 15 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a z 23 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni, z nichž bylo 15 respondentů mužského pohlaví a 23 respondentů ženského pohlaví. Tuto odpověď uvedlo 5 respondentů ve věkové kategorii 20 a méně let, 32 respondentů ve věkové kategorii 21-29 let a 1 respondent ve věkové kategorii 30-39 let. Ve věkové kategorii 40 a více let tuto odpověď nikdo nezvolil.

Přejete si, aby muslimové v České republice respektovali naši kulturu?

Graf č. 13

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 13 se respondentů ptala, zdali si přejí, aby muslimové v České republice respektovali naši kulturu. Respondenti vybírali z 3 uzavřených odpovědí „ano“, „nevím“ nebo „ne“.

Téměř většina respondentů si přeje, aby muslimové v naší zemi naši kulturu respektovali. Tuto odpověď zvolilo 184 respondentů (96,84%), z nichž bylo 99 respondentů z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 85 respondentů ze Západočeské univerzity v Plzni. Tato skupina respondentů se skládala z 50 mužů a 134 žen. Tato část respondentů byla tvořena 39 respondenty ve věkové kategorii 20 a méně let, 137 respondenty ve věkové kategorii 21-29 let, 4 respondentů ve věkové kategorii 30-39 let a taktéž 4 respondentů ve věkové kategorii 40 a více let.

Odpověď „nevím“ zvolili pouze 2 respondenti (1,5%). Tuto skupinu tvořil 1 respondent z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 1 respondent ze Západočeské univerzity v Plzni. Oba respondenti byli muži ve věku 20 a méně let.

Pouze 4 respondenti (2,11%) si nepřejí, aby muslimové respektovali naši kulturu v České republice. Tuto skupinu tvořili 2 respondenti z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a 2 respondenti ze Západočeské univerzity v Plzni. Tato skupina se skládala z 3 mužů a 1 ženy. Všichni respondenti, kteří zvolili tuto odpověď, byli ve věkové kategorii 21-29 let.

7 Diskuze

V této části se věnuji vyhodnocení výsledků výzkumu. Porovnávám je s mými výzkumnými předpoklady a polemizuji s odbornou literaturou. Na odpovědi respondentů většinou nemělo velký vliv to, z jaké jsou univerzity, jakého jsou pohlaví ani k jaké věkové kategorii patří.

Z průzkumu jsem se dověděl, že více než polovina respondentů se někdy osobně setkala s muslimy. Skupinu, která se někdy osobně setkali s muslimy, tvořilo 108 respondentů (56,84%). Na tuto skutečnost nemělo vliv místo studia, pohlaví ani věk respondentů. Dále jsem zjistil, že na větší část respondentů, kteří se setkali s muslimy, nemělo toto setkání žádný vliv. Tuto odpověď zvolilo 61 respondentů (56,45%). Jejich dosavadní pohled na islámskou kulturu tedy i po tomto setkání zůstal nezměněn. Toto setkání ovlivnilo pouze 35 respondentů (32,41%).

Z výzkumu jsem chtěl dále zjistit, zda respondenti vnímají současnou migrační krizi v Evropě jako hrozbu i pro Českou republiku. Dozvěděl jsem se, že se této situace obává většina odpovídajících, a to celkem 125 respondentů (65,7%). Této situace se obává 69% ženských respondentů a 58% mužských respondentů, z čehož vyplývá, že ženy se této situace obávají více než muži. Ve věkových kategoriích panují největší obavy u respondentů ve věkové kategorii 40 a více let. V této skupině se této situace

obává 100% respondentů. Vzhledem k tomu, že Česká republika není na rozdíl od jiných evropských států migrační krizí tolik zasažena, byl pro mě vysoký počet respondentů, kteří tuto situaci vnímají pro Českou republiku jako hrozbu, překvapivý.

Dále jsem v dotazníku zjistil, jestli si sami respondenti myslí, že je jejich pohled a úsudek o islámské kultuře ovlivňován médii. Většina, kterou tvořilo 110 respondentů (57,89%), odpovědělo, že jejich pohled na islámskou kulturu média nijak nezkreslují. Dle mého názoru je správné, že většina respondentů neutváří svůj názor pouze prostřednictvím médií, a nenechá se takzvanou mediální masáží zatlačit k jednomu, či druhému názoru. Jak uvádí Huk, média totiž neslouží pouze k získávání informací, ale mohou být i zneužívány k dezinformování a vyvolání paniky mezi veřejností.⁹³ Zajímavé je porovnání u odpovědí, které říkají, že pohled respondentů je médii zkreslen pozitivně či negativně. Zatímco pozitivní vliv médií na utváření názoru o islámské kultuře uvedlo pouze 7 respondentů (3,68%), tak záporný negativní vliv uvedlo 73 respondentů (38,42%). Z tohoto faktu vyplývá, že média nám ukazují hlavně záporné zprávy z islámské kultury, a celkově ji vrhají pod špatné světlo.

Další otázkou v dotazníku jsem zjistil, odkud respondenti čerpají zdroje a prostřednictvím čeho utváří svůj názor na islámskou kulturu. *Mým výzkumným předpokladem bylo, že pohled studentů obou univerzit je ve větší míře utvářen médii. Za větší míru považují více jak 50% odpovědí.* Předpokládal jsem tak z důvodu, protože se v současné době islámská kultura objevuje v různých médiích každý den. Ukázalo se, že můj předpoklad byl správný. Na otázku, kdo utváří pohled respondentů na islámskou kulturu, vybralo možnost „Média“ 107 respondentů (56,32%). Z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích tuto možnost zvolilo 54 respondentů, což činí 52,94% respondentů z této univerzity. Ze Západočeské univerzity takto odpovědělo 53 respondentů, tedy 60,23% respondentů z této univerzity. Dále je pohled respondentů utvářen několika různými zdroji, a to zejména výchovou a vzděláváním ve škole

⁹³ HUK, Jaroslav. *Sociologie médií: (žurnalisté, politici a ti ostatní)*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 21. ISBN 978-80-86723-65-5.

(55,79%) a výchovou a vzděláváním doma (46,32%). Nemalá část respondentů dá také na vlastní zkušenost s muslimy a jejich kulturou. Někteří z respondentů jeví o tuto tematiku i osobní zájem, proto se věnují samostudiu islámské kultury, většinou formou vyhledávání přednášek na toto téma a hledání důvěryhodných zdrojů. Malá část respondentů si utváří pohled na islámskou kulturu na základě osobní zkušenosti svých přátel a blízkých osob.

Mým druhým výzkumným předpokladem byl předpoklad, že respondenti budou ve větší míře ochotni nějakým způsobem pomoci k lepší integraci muslimů do naší společnosti. Za větší míru považují více jak 50% odpovědí. Myslel jsem si, že většina respondentů by se ráda podílela na vytváření přátelského a klidného soužití s lidmi s odlišnou kulturou. Také jsem si myslel, že by to respondenti pojali i jako možnost poznání odlišné kultury a rádi by se o ni něco dozvěděli. Výsledek výzkumu pro mě byl ovšem překvapivý, zjistil jsem, že 94 respondentů (49,47%) není ochotna k lepší integraci muslimů do naší společnosti nijak přispět. Pouze 46 respondentů (24,21%) uvedlo, že jsou ochotní přispět k lepší integraci muslimů a zbylých 50 respondentů (26,32%) bylo nerozhodných. Důvody, proč nejsou tito respondenti ochotni pomoci, jsem zjistil v otázce číslo 11, v které byl jako nejčastější důvod uveden strach respondentů o sebe a své blízké. Tento důvod uvedlo 67% z těchto respondentů. Je tedy dost možné, že se u některých z respondentů objevuje lehká xenofobie nebo předsudky vůči islámské kultuře. Dle mého názoru si mnoho lidí pod slovem muslim automaticky představí nebezpečného teroristu a bez většího uvažení má ze setkání s islámskou kulturou obavy. Všichni lidé mají tendenci ke kategorizování světa kolem sebe a očekávají určité chování od různých skupin. Takové chování souvisí s jevem, který se označuje jako etnocentrismus. Etnocentrismus znamená, že hledíme s nadřazeností na jinou skupinu a hodnotíme jí podle naší kultury.⁹⁴ Dalším důvodem s početným zastoupením je přesvědčení respondentů, že muslimy nelze integrovat do jiné kultury. Hojně se zde také objevovaly důvody, které přímo vyjadřovaly odpor k islámské kultuře

⁹⁴ MOREE, Dana. *Základy interkulturního soužití*. Vydání první. Praha: Portál, 2015, s. 156-157. ISBN 978-80-262-0915-7.

a nesouhlas s islámskou kulturou. Nesouhlas se týkal především postavení žen v islámské kultuře, Koránu a islámského právního řádu šaría. Někteří respondenti si stojí za názorem, že muslimové nestojí o integraci do jiné kultury a chtějí pouze šířit a infiltrovat své učení.

V otázce číslo 10 jsem zjistil, že respondenti, kteří by byli ochotní pomoci k lepší integraci muslimů do naší společnosti, by nejvíce pomáhali tak, že by nevytvářeli a nešířili ve společnosti xenofobní názory, anebo by pomohli muslimům naučit se a zdokonalovat český jazyk. Další způsob, který respondenti často uváděli, bylo nabídnutí pracovních míst muslimům a také muslimy začlenit do společnosti vzděláváním a informacemi o naší kultuře, zdejších pravidlech a zvycích. Tuto skupinu respondentů ovšem tvořilo pouze 46 studentů (24,21%) z celkového počtu.

Další dvě otázky se týkaly respektování odlišných kultur. První z nich byla zaměřena na to, zda respondenti respektují islámskou kulturu. Zjistil jsem, že téměř dvě třetiny respondentů (63,16%) islámskou kulturu respektují a pouze 20% respondentů ji nerespektuje. V druhé otázce jsem se zaměřil na to, zda si respondenti přejí, aby muslimové žijící v České republice respektovali naši kulturu. Téměř všichni respondenti (96,84%) si přejí, aby zde žijící muslimové naši kulturu respektovali. Na jednu stranu si tito respondenti přejí, aby zde žijící muslimové naši kulturu respektovali, ale na straně druhé není většina z nich ochotná pomoci muslimům k lepší integraci do naší společnosti, a tím podpořit jejich respekt a obeznámení s naší kulturou. K úspěšné integraci je potřeba aktivity nejen strany, která se snaží začlenit, ale i strany druhé, do které se dotyčný snaží integrovat.⁹⁵

⁹⁵ MOREE, Dana. *Základy interkulturního soužití*. Vydání první. Praha: Portál, 2015, s. 165. ISBN 978-80-262-0915-7.

Závěr

V této práci jsem se věnoval lidským právům v islámu a islámské kultuře zejména v teoretické části, praktická část je věnována výzkumu týkajícího se zjištění pohledu studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Západočeské univerzity v Plzni na islámskou kulturu.

V praktické části bakalářské práce bylo hlavním cílem zjistit pohled studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Západočeské univerzity v Plzni na islámskou kulturu. *Předpokladem bylo, že pohled studentů obou univerzit je ve větší míře tvořen médii. Za větší míru jsem považoval více jak 50% odpovědí.* Tento předpoklad se naplnil. Média totiž utváří pohled na islámskou kulturu u 56,32% respondentů. Dále jsem také zjistil, že většina respondentů respektuje islámskou kulturu, a to přesně 63,16% respondentů. Vedlejším cílem praktické části bylo zjistit možné obavy a předsudky respondentů vůči islámské kultuře. Bylo zjištěno, že většina respondentů se obává současné migrační krize v Evropě. Této situace se obává 65,79% respondentů. Také jsem zjistil, jestli by respondenti byli ochotní nějakým způsobem přispět k lepší integraci muslimů do naší společnosti. *Druhým výzkumným předpokladem bylo, že by k tomu ve větší míře byli respondenti ochotni. Za větší míru považuji více než 50% odpovědí.* Zjistil jsem, že předpoklad byl mylný, protože ochotu projevilo pouze 24,21% respondentů a 26,32% bylo nerozhodných, zatímco 49,47% respondentů se vyjádřilo, že by přispět k lepší integraci muslimů do naší společnosti ochotni nebyli. Zajímavý byl výsledek otázky, v které jsem se respondentů tázal, zda si přejí, aby muslimové žijící v České republice respektovali naši kulturu. 96,84% respondentů uvedlo, že ano. Tento výsledek je zajímavý proto, že i když si respondenti přejí, aby muslimové žijící v České republice naši kulturu respektovali, nejsou většinou ochotni sami přispět a pomoci k jejich lepší integraci do zdejší kultury.

Věřím, že jsem své vytčené cíle a hypotézy, které jsem si stanovil v teoretické i praktické části dokázal zcela naplnit. Práce mi pomohla blíže poznat islámskou kulturu

a smýšlení. Poznal jsem názory a přesvědčení našich studentů vztahující se k islámské kultuře.

Seznam knižních zdrojů

‘ ABD AL-‘ ĀTĪ, Ḥammūda. *Zaostřeno na islám*. Nové, přeprac. a opr. vyd. Překlad Bob Hýsek. V Praze: Ústředí muslimských obcí, 2010. ISBN 978-80-904373-6-4.

CROFTER, Warren. *Velká kniha islámu*. Vyd. 1. Překlad Otakar Chaloupka. Praha: BVD, 2006. ISBN 80-903754-0-5.

ČERVENKOVÁ, Denisa a Albert-Peter RETHMANN. *Islám v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: CMS - Center for Migration Studies, 2009. ISBN 978-80-7021-852-5.

FLEISSIG, Jiří. *Malá encyklopedie islámu*. Praha: Dar Ibn Rushd, 1993. ISBN 80-900767-3-4.

HEMAYA, Ahmad M. *Islám: hluboké nahlédnutí*. V Praze: Ústředí muslimských obcí, 2012. ISBN 978-80-904373-2-6.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

HUK, Jaroslav. *Sociologie médií: (žurnalisté, politici a ti ostatní)*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN 978-80-86723-65-5.

JIRÁSKOVÁ, Věra. *Multikulturní výchova: předsudky a stereotypy*. 1. vyd. Praha: Epoque, 2006. ISBN 80-87027-31-0.

KROPÁČEK, Luboš. *Blízký východ na přelomu tisíciletí: dynamika přeměn v muslimském sousedství Evropy*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1999. Moderní dějiny (Vyšehrad). ISBN 80-7021-298-5.

KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 3. dopl. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003. ISBN 80-7021-613-1.

KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002. Moderní dějiny (Vyšehrad). ISBN 80-7021-540-2.

KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 80-7021-168-7.

KŘÍKAVOVÁ, Adéla, Miloš MENDEL a Zdeněk MÜLLER. *Islám: ideál a skutečnost*. Vyd. 1. Praha: Panorama, 1990. Pyramida (Panorama). ISBN 80-7038-012-8.

LAQUEUR, Walter. *Poslední dny Evropy--: humanistická Evropa nebo islamistická Eurábie? : analýza, perspektiva, prognóza, řešení*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2006. ISBN 80-7106-829-2.

LHOŤAN, Lukáš. *Islám a islamismus v České republice*. 2., dopl. vyd. V Pstruží: Lukáš Lhoťan, 2013. ISBN 978-80-904932-3-0.

Lidská práva v Islámu. 1. vyd. Praha: Islámská nadace v Praze v nakl. NÚR - Fethi Ben Hassine Mnasria, 2006. ISBN 80-903196-2-9.

MENDEL, Miloš. *Muslimové a jejich svět: o víře, zvyklostech a smýšlení vyznavačů islámu*. Praha: Dingir, 2016. ISBN 978-80-86779-42-3.

MÍŠOVIČ, Ján. *Od A do Z ve výzkumech veřejného mínění*. Divišov: Orego, 2010. ISBN 978-80-86741-94-9.

MOREE, Dana. *Základy interkulturního soužití*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0915-7.

OSINA, Petr. *Základy islámského práva*. Praha: Leges, 2012. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-13-7.

POTMĚŠIL, Jan. *Šarīʿa: úvod do islámského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4379-0.

SPENCER, Robert. *Islám bez závoje: [zneklidňující otázky o světově nejrychleji rostoucím náboženství]*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-761-5.

VOJTOVÁ, Petra. *Problematika multikulturní výchovy v reflexi základních lidských práv Romů: Disertační práce v oboru: Prevence, náprava a terapie zdravotně sociální problematiky dětí a mládeže.* s. 43-54 Český Krumlov, 2006. Disertační práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

Seznam příloh

Dotazník Pohled studentů na islámskou kulturu

Dobrý den, jmenuji se Tomáš Voborník a studuji na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Chtěl bych Vás poprosit o vyplnění anonymního dotazníku k mé bakalářské práci, jehož účelem je zjistit, jaký je Váš pohled na islámskou kulturu. Dotazník je určen studentům Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Západočeské univerzity v Plzni. Vyplněním dotazníku mi velice pomůžete ke zpracování mé bakalářské práce. Děkuji. V případě otázek nebo připomínek, mě můžete kontaktovat na emailovou adresu Timi94@seznam.cz.

1) Na jaké univerzitě studujete?

- a) Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- b) Západočeská univerzita v Plzni

2) Jste muž nebo žena?

- a) Muž
- b) Žena

3) Jaký je váš věk?

- a) 20 a méně
- b) 21-29
- c) 30-39
- d) 40 a více

4) Setkali jste se někdy osobně s Muslimy?

a) Ano

b) Ne (přejděte k otázce č. 5)

5) Ovlivnilo toto setkání váš názor na islámskou kulturu?

a) Ano

b) Ne

c) Nevím

6) Vnímáte příliv Muslimů v souvislosti s uprchlickou krizí do Evropy jako hrozbu pro Českou republiku?

a) Ano

b) Ne

c) Nevím

7) Myslíte si, že je váš pohled na islámskou kulturu zkreslen médii?

a) Ano, pozitivně

b) Ano, negativně

c) Ne není

8) Kdo utváří váš pohled na islámskou kulturu? (můžete zvolit i více možností)

- a) Média
- b) Výchova a vzdělávání ve škole
- c) Výchova a vzdělávání doma
- d) Jiná možnost, prosím vypište

.....

.....

9) Můžete pomoci k lepší integraci muslimů do naší společnosti?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

10) Pokud ano, jakým způsobem? (můžete zvolit i více možností)

- a) Tím, že nebudu vytvářet a šířit xenofobní názory
- b) Formou vzdělávání českého jazyka
- c) Nabídkou práce
- d) Jiným způsobem, prosím vypište

.....

.....

11) Pokud ne, proč? (můžete zvolit i více možností)

- a) Máte strach o sebe a své blízké
- b) Uveďte jiný váš důvod

.....
.....

12) Respektujete islámskou kulturu?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

13) Přejete si, aby i muslimové v České republice respektovali naši kulturu?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím